

การออกแบบและการสร้างหุ่นยนต์หลบหลีก

Design and Construction of Mobile Robot with an Obstacle Avoidance

นาย ชนากร เขียวแก้ว รหัสนิติต 44362242

นาย เท็ดพิทักษ์ ประจง รหัสนิติต 44362481

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปีการศึกษา 2547

ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
วันที่รับ..... 17 ส.ค. 2549,.....
เลขทะเบียน..... 49.00021.....
เลขเรียกหนังสือ.....
มหาวิทยาลัยนเรศวร

15025606 e.2

ร.ร.
8 2310.

2547

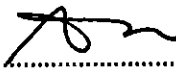

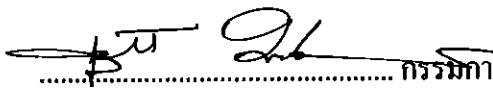
ใบรับรองโครงการวิศวกรรม

หัวข้อโครงการ	การออกแบบและการสร้างหุ่นยนต์หลบหลีก		
ผู้ดำเนินโครงการ	นายชนากร	เจียวแก้ว	รหัส 44362242
	นายเทคพิทักษ์	ประจง	รหัส 44362481
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์พนัส นัตถุทธิ์		
สาขาวิชา	วิศวกรรมไฟฟ้า		
ภาควิชา	วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์		
ปีการศึกษา	2547		

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อนุมัติให้โครงการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
คณะกรรมการสอบ โครงการวิศวกรรม

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์พนัส นัตถุทธิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์สมยศ เกียรติวนิชวิไล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชนิด มาลากร)

หัวข้อโครงการ	การออกแบบและการสร้างหุ่นยนต์หลบหลีก		
ผู้ดำเนินโครงการ	นายชนากร เขียวแก้ว	รหัส 44362242	
	นายเทคพิทักษ์ ประจง	รหัส 44362481	
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์พนัส นัถฤทธิ์		
สาขาวิชา	วิศวกรรมไฟฟ้า		
ภาควิชา	วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์		
ปีการศึกษา	2547		

บทคัดย่อ

โครงการนี้เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการออกแบบ และสร้างหุ่นยนต์หลบหลีกสิ่งกีดขวางที่สามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติ ซึ่งจะเป็นการศึกษาหลักการทำงานของระบบไมโครคอนโทรลเลอร์ที่จะใช้ในการเขียนโปรแกรม เพื่อออกคำสั่งให้หุ่นยนต์สามารถควบคุมและตัดสินใจในการหลบหลีกสิ่งกีดขวางต่างๆที่เป็นอุปสรรคในการเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์ และสามารถเคลื่อนที่สู่จุดหมายที่กำหนดไว้ได้

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้คือ สามารถสร้างหุ่นยนต์หลบหลีกสิ่งกีดขวางเพื่อเป็นต้นแบบในการประยุกต์ใช้งานจริงในด้านต่างๆ เช่น เข้าถึงพื้นที่เสี่ยงอันตรายที่มนุษย์ไม่สามารถเข้าถึงได้ หรือเพื่อนำไปพัฒนาต่อเป็นหุ่นยนต์อเนกประสงค์ใช้งานในด้านอื่นๆได้

Project title Design and Construction of Mobile Robot with an Obstacle Avoidance
Name Mr. Tanakorn Keawkaw ID. 44362242
Mr. Thirdpitak Prajounng ID. 44362465
Project advisor Mr. Panus Nattharith
Major Electrical Engineering
Department Electrical and Computer Engineering
Academic year 2004

.....

ABSTRACT

This project presents the design and invention of the robot which can avoid the barriers automatically. It is the study on the principle of microcontroller working system to control the robot for deciding to avoid the barriers which is the main problem of the robot movement, and to direct the robot to reach the fixed destination.

The result of this project is the capability of invention of the robot which can avoid the barriers as the applied model for various converted utilization. For instance, the robot can enter through the poisonous areas where the human can not enter, or it can be developed to apply in the various fields.

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือจากหลายๆ ท่าน ผู้จัดทำ
จึงถือ โอกาสนี้ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์พนัส นัถฤทธิ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและ
คณะกรรมการสอบ โครงการงานทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการ
แก้ปัญหาที่เป็นประโยชน์อย่างสูงในการทำโครงการนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอบคุณอาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท
วิชาจนมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะทำโครงการ และทำงานจริงได้

ขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ นิติศภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
ในหลายๆ ด้าน ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องเรียนด้วยดีเสมอมา

ท้ายนี้ผู้จัดทำโครงการขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้องของข้าพเจ้าที่เลี้ยง
ดูและคอยสนับสนุนด้านการเงิน รวมทั้งเป็นกำลังใจให้ผู้จัดทำเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

คณะผู้จัดทำโครงการ
นายธนกร เขียวแก้ว
นายเทพิทักษ์ ประจง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญรูป	ฉ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	1
1.3 ขอบข่ายงาน.....	1
1.4 กิจกรรมการดำเนินงาน.....	2
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.6 งบประมาณ.....	2

บทที่ 2 หลักการและทฤษฎีเบื้องต้น

2.1 พื้นฐานของระบบ ไมโคร โพรเซสเซอร์.....	3
2.2 การควบคุมทิศทางการหมุนของ DC Motor.....	17
2.3 เซ็นเซอร์ตรวจจับวัตถุ.....	20

บทที่ 3 การออกแบบและการวิเคราะห์การทำงานของวงจร

3.1 วงจรภาคตรวจจับวัตถุ (วงจรภาคเซ็นเซอร์).....	21
3.2 วงจรควบคุม (วงจรภาคไมโครคอนโทรลเลอร์).....	22
3.3 วงจรขับมอเตอร์.....	23
3.4 วงจรภาคจ่ายไฟ.....	24
3.5 โครงสร้างของตัวหุ่นยนต์.....	25
3.6 แผนภาพการไหล.....	29

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 การทดลองและวิธีการทดลอง

4.1 การทดลองที่ 1 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์.....	30
4.2 การทดลองที่ 2 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านขวาของหุ่นยนต์.....	33
4.3 การทดลองที่ 3 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า , ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์.....	35

บทที่ 5 สรุปผลการทดลอง

5.1 วิเคราะห์ผลการทดลอง.....	41
5.2 สรุปขั้นตอนการทำงานของหุ่นยนต์หลบหลีก.....	42
5.3 ปัญหาและแนวทางแก้ไข.....	43
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	43

เอกสารอ้างอิง.....	44
ภาคผนวก.....	45
ประวัติผู้เขียนโครงการ.....	49

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
รูปที่ 2.1 แสดงไดอะแกรมวงจรมายในชิพ AT 89C52.....	3
รูปที่ 2.2 ไดอะแกรมสถาปัตยกรรมภายใน AT 89C52.....	4
รูปที่ 2.3 ไดอะแกรมสถาปัตยกรรมภายในและขาสัญญาณของตัวถังพลาสติก 40 ขา แบบ PDIP และ PLCC.....	5
รูปที่ 2.4 ไดอะแกรมผังเวลาลำดับการ Fetch และ Execute.....	6
รูปที่ 2.5 ไดอะแกรมผังเวลาเมื่อใช้คำสั่งติดต่อกับหน่วยความจำภายนอก.....	6
รูปที่ 2.6 โครงสร้างของหน่วยความจำ โปรแกรมและหน่วยความจำข้อมูล.....	7
รูปที่ 2.7 ผังหน่วยความจำข้อมูลและการแบ่งพื้นที่ตำแหน่ง 00H – 7FH.....	8
รูปที่ 2.8 Program Status Word Register.....	10
รูปที่ 2.9 ผังหน่วยความจำแสดงตำแหน่งไบต์และตำแหน่งบิตที่ใช้เป็นพื้นที่ของ รีจิสเตอร์หน้าที่พิเศษ.....	13
รูปที่ 2.10 รูปจำลองของวงจร H-Bridge.....	17
รูปที่ 2.11 วงจรขณะสวิตช์ S1 และ S3 ปิดวงจร.....	17
รูปที่ 2.12 วงจรขณะสวิตช์ S2 และ S4 ปิดวงจร.....	18
รูปที่ 2.13 วงจร H-Bridge ที่ใช้ทรานซิสเตอร์แทนสวิตช์.....	18
รูปที่ 2.14 วงจรขณะ Q1 และ Q3 ทำงาน.....	19
รูปที่ 2.15 วงจรขณะ Q2 และ Q4 ทำงาน.....	19
รูปที่ 3.1 วงจรภาคตรวจจับวัตถุ.....	21
รูปที่ 3.2 วงจรควบคุม.....	22
รูปที่ 3.3 วงจรขับมอเตอร์.....	23
รูปที่ 3.4 วงจรภาคจ่ายไฟ.....	24
รูปที่ 3.5 แสดง โครงสร้างหุ่นยนต์ด้านข้าง.....	25
รูปที่ 3.6 แสดง โครงสร้างหุ่นยนต์ด้านหน้า.....	25
รูปที่ 3.7 แสดง โครงสร้างหุ่นยนต์ด้านบน.....	26
รูปที่ 3.7 ด้านหน้าของตัวหุ่นเมื่อสร้างเสร็จแล้ว.....	27
รูปที่ 3.8 ด้านข้างของตัวหุ่นเมื่อสร้างเสร็จแล้ว.....	27
รูปที่ 3.9 ด้านหลังของตัวหุ่นเมื่อสร้างเสร็จแล้ว.....	28
รูปที่ 3.10 ด้านข้างของตัวหุ่นเมื่อสร้างเสร็จแล้ว.....	28

สารบัญรูป(ต่อ)

รูปที่	หน้า
รูปที่ 4.20 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า , ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ).....	40

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีต่างๆมีความก้าวหน้าสมัยขึ้นมากทุกๆวัน มนุษย์ได้นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เหล่านั้นมาสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆแก่มนุษย์ หุ่นยนต์ก็เป็นอีกนวัตกรรมหนึ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมานำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆเช่น งานที่เสี่ยงภัยอันตราย งานที่ต้องการความละเอียดเที่ยงตรงและแม่นยำ หรือนำไปใช้ในงานสำรวจในพื้นที่ที่มนุษย์ไม่สามารถเข้าถึงได้ เป็นต้น

หุ่นยนต์หลักเป็นหุ่นยนต์ที่ผู้ดำเนินโครงการสร้างขึ้น เพื่อศึกษาการทำงานของระบบไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ใช้เขียนโปรแกรมบรรจุลงในบอร์ดที่ใช้เป็นตัวควบคุมและตัดสินใจ เพื่อเป็นตัวออกคำสั่งให้หุ่นยนต์สามารถหลบหลีกสิ่งกีดขวางต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคในการเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์ โดยมีตัวเซนเซอร์เป็นตัวตรวจจับสิ่งกีดขวางซึ่งหุ่นยนต์สามารถตัดสินใจได้เองโดยอัตโนมัติว่าจะเคลื่อนที่ต่อไปในทิศทางใดจึงจะสามารถหลบสิ่งกีดขวาง และสามารถเคลื่อนที่สู่จุดหมายที่กำหนดไว้ได้ รวมทั้งมีวงจรสำหรับขยายสำหรับขับมอเตอร์ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการขับเคลื่อนตัวหุ่นยนต์ของโครงการนี้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระบบไมโครคอนโทรลเลอร์ในการเขียนโปรแกรมออกคำสั่งหุ่นยนต์
2. เพื่อสร้างหุ่นยนต์ที่สามารถเคลื่อนที่หลบหลีกสิ่งกีดขวางได้
3. เพื่อสร้างหุ่นยนต์ต้นแบบสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้งานจริงได้

1.3 ขอบข่ายงาน

โครงการนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับระบบไมโครคอนโทรลเลอร์ ซึ่งมีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาการทำงานและการเขียนโปรแกรมสำหรับไมโครโปรเซสเซอร์เบอร์ AT89C52 โดยใช้ภาษาแอสเซมบลี
2. ศึกษาการทำงานของชุด sensor ชนิดอินฟราเรดและวงจรถ่ายสัญญาณสำหรับขับมอเตอร์
3. ศึกษาการออกแบบโครงสร้างของหุ่นยนต์
4. หุ่นยนต์สามารถเคลื่อนที่หลบหลีกสิ่งกีดขวางและเคลื่อนที่ต่อไปถึงจุดหมายที่กำหนดได้

1.4 กิจกรรมการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี2547		ปี2548										
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	
1.เขียนโครงการ การทำงาน													
2.รวบรวมข้อมูล และเอกสาร													
3.ศึกษาการเขียน โปรแกรมภาษาแอส เซมบลีและออกแบบ โครงสร้างของหุ่น													
4.สร้างและทดสอบ การทำงาน													
5.ปรับปรุงและแก้ไข ชิ้นงาน													
6.จัดทำเอกสารและ คู่มือการใช้งาน													

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถสร้างหุ่นยนต์หลบหลีกได้
2. สามารถนำความรู้ในการเขียนโปรแกรมไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่นๆ ได้
3. สามารถประดิษฐ์และนำไปใช้เป็นอุปกรณ์ต้นแบบได้
4. เป็นเอกสารเพื่อใช้ในการอ้างอิง และค้นคว้าต่อไป
5. ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มและการกำหนดระยะเวลาการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 งบประมาณ

1.ค่าวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ	1,500	บาท
2.ค่าจัดทำรูปเล่ม โครงการงาน	300	บาท
3.ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	200	บาท
ถัวเฉลี่ยทุกรายการ	2,000	บาท

บทที่ 2

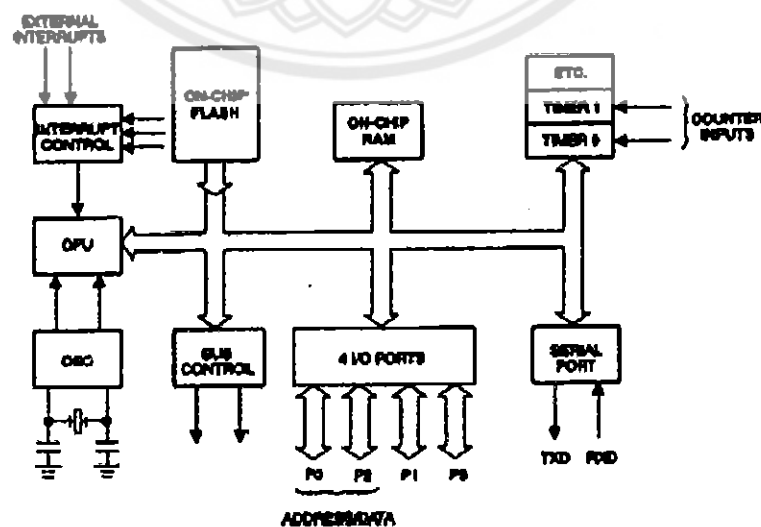
หลักการและทฤษฎีเบื้องต้น

2.1 พื้นฐานของระบบไมโครโพรเซสเซอร์

ภาษาแอสเซมบลีจัดได้ว่าเป็นภาษาระดับต่ำ ไมโครโพรเซสเซอร์แต่ละตัวจะมีชุดคำสั่งรีจิสเตอร์ภายในชิพ การจัดหน่วยความจำ และฮาร์ดแวร์ที่เป็นอุปกรณ์พิเศษแตกต่างกัน การเขียนโปรแกรมภาษาแอสเซมบลีได้ดีกว่าคือสั่งงานให้ไมโครโพรเซสเซอร์ทำงานถูกต้องนั้นจำเป็นจะต้องศึกษารายละเอียดของไมโครโพรเซสเซอร์เป็นการเฉพาะ

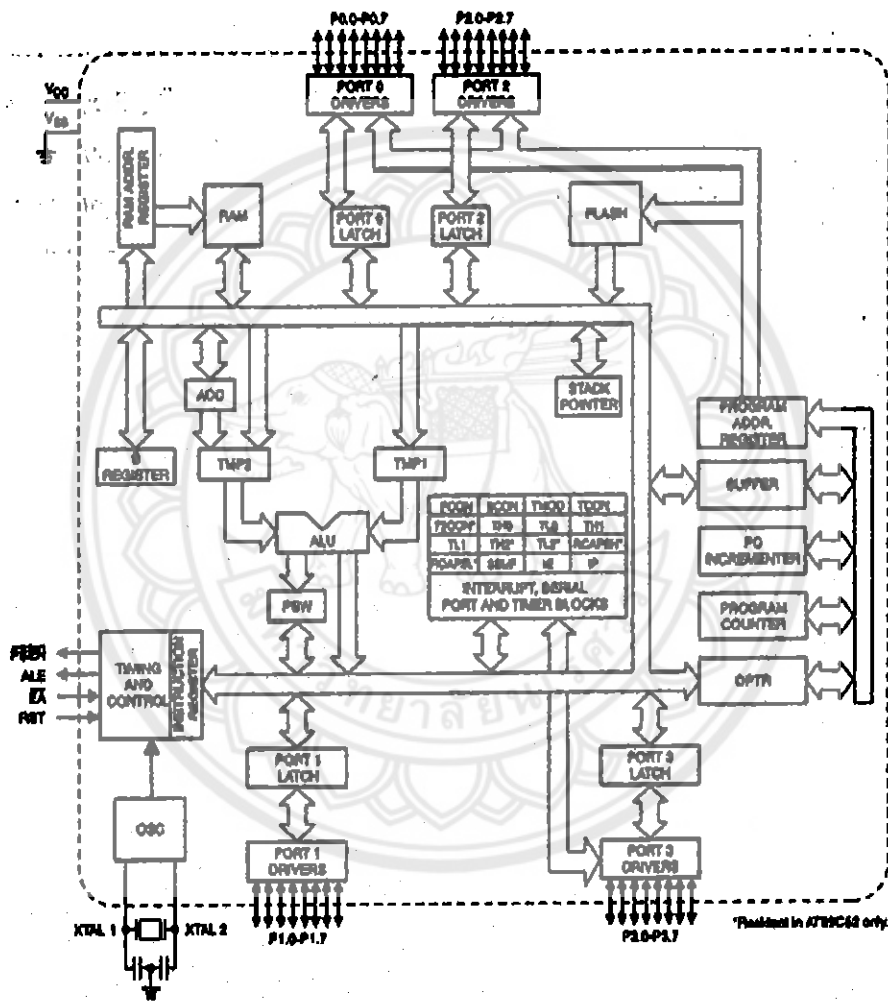
ไมโครโพรเซสเซอร์และไมโครคอนโทรลเลอร์

ไมโครคอมพิวเตอร์ มีส่วนประกอบหลักคือ ไมโครโพรเซสเซอร์ หน่วยความจำ และอินพุทเอาต์พุท ไมโครโพรเซสเซอร์เรียกย่อๆได้ว่าเป็นหน่วยประมวลผลกลางหรือCPU ไมโครคอนโทรลเลอร์หรืออีกชื่อนิยมเรียกว่า ไมโครคอมพิวเตอร์ชิพเดี่ยว (Single Chip Microcomputer) ได้รวมเอาหน่วยความจำ อินพุทเอาต์พุทพอร์ท และวงจรพิเศษ เช่นวงจรตั้งเวลาเข้าไว้บนชิพแผ่นเดียว ทำให้เราไม่ต้องต่ออุปกรณ์ภายนอก แม้กระทั่งวงจรถ่ายกำเนิดสัญญาณนาฬิกา เพียงแค่ต่อไฟเลี้ยง +5V วงจรรีเซ็ต และต่อคริสตอลใช้กำเนิดความถี่ในการทำงานไมโครคอนโทรลเลอร์ก็สามารถทำงานได้แล้ว รูปที่ 1 เป็นไดอะแกรมวงจรภายในชิพ AT 89C52 ภายในจะเห็นว่ามีCPU หรือไมโครโพรเซสเซอร์ต่อร่วมกับหน่วยความจำบนชิพ อินพุทเอาต์พุทพอร์ท พอร์ทอนุกรม และ ตัวตั้งเวลา เป็นต้น

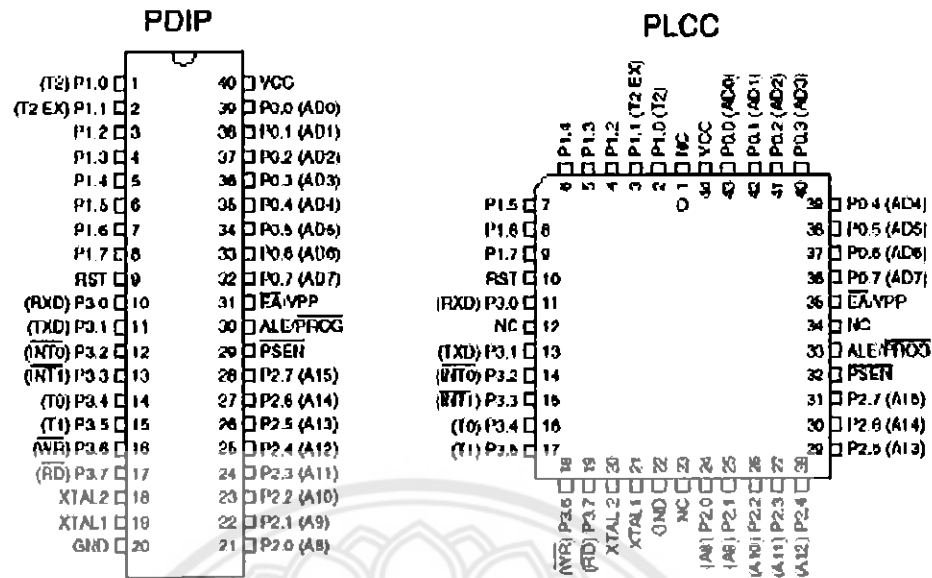

รูปที่ 2.1 แสดงไดอะแกรมวงจรภายในชิพ AT 89C52

AT 89C52 เป็นไมโครคอนโทรลเลอร์ ขนาด 8 บิต ชนิด CMOS มีหน่วยความจำโปรแกรม ชนิดแฟลชขนาด 8 กิโลไบต์ สามารถลบได้ด้วยสัญญาณไฟฟ้า ชุดคำสั่งและขาสัญญาณเข้ากันได้ กับไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 ซึ่งเป็นไมโครคอนโทรลเลอร์มาตรฐานในอุตสาหกรรม ออกแบบโดย Intel จุดเด่นของไดอะแกรมวงจรมภายในชิพ AT89C52 คือ มีหน่วยความจำโปรแกรม ชนิดแฟลชขนาด 8 กิโลไบต์ หน่วยความจำข้อมูล 256 ไบต์ อินพุทเอาต์พุท 32 เส้น มีตัวตั้งเวลา และตัวนับขนาด 16 บิต 3ตัว อินเทอร์รัพท์ 6 ตำแหน่ง มีวงจรรับส่งข้อมูลอนุกรมชนิดฟูลดูเพล็กซ์ และมีวงจรกำเนิดสัญญาณนาฬิกา เป็นต้น

รูปที่ 2.2 ไดอะแกรมสถาปัตยกรรมภายใน AT 89C52

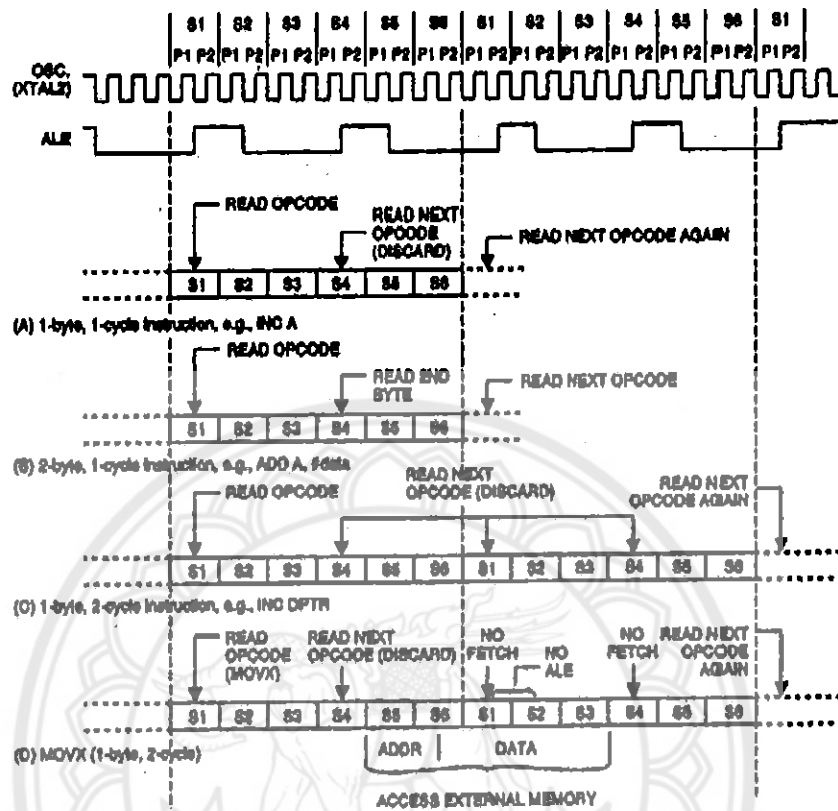
รูปที่ 2.3 โค้ดอะแกรมสถาปัตยกรรมภายในและขาสัญญาณของตัวถังพลาสติก 40 ขาแบบ PDIP และ PLCC การทำงานของไมโครโพรเซสเซอร์

ไมโครโพรเซสเซอร์ทำงาน โดยการอ่านรหัสคำสั่งที่ประกอบขึ้นเป็นโปรแกรมบรรจุในหน่วยความจำโปรแกรม แล้วนำมาถอดรหัส กำเนิดสัญญาณต่างๆ ขึ้นกับว่าคำสั่งนั้นสั่งให้ CPU ทำอะไร กระบวนการดังกล่าวเรียกว่ากระบวนการ Fetch และ Execute รูปที่ 2.4 แสดงโค้ดอะแกรมลำดับการทำงานของ CPU อ้างอิงกับสัญญาณนาฬิกา OSC หนึ่งรอบการทำงานของแต่ละคำสั่ง เรียกว่า แมชชีน ไซเคิล (Machine Cycle) AT89C52 ใช้เวลาเท่ากับสัญญาณนาฬิกา 12 ลูก เช่นถ้าเราใช้ X-tal ความถี่ 12MHz เวลาหนึ่งแมชชีน ไซเคิลจะมีค่าเท่ากับ 1 μ s คำสั่งที่มีขนาด 1 ไบท์ จะกินเวลา 1 μ s นั้นเอง

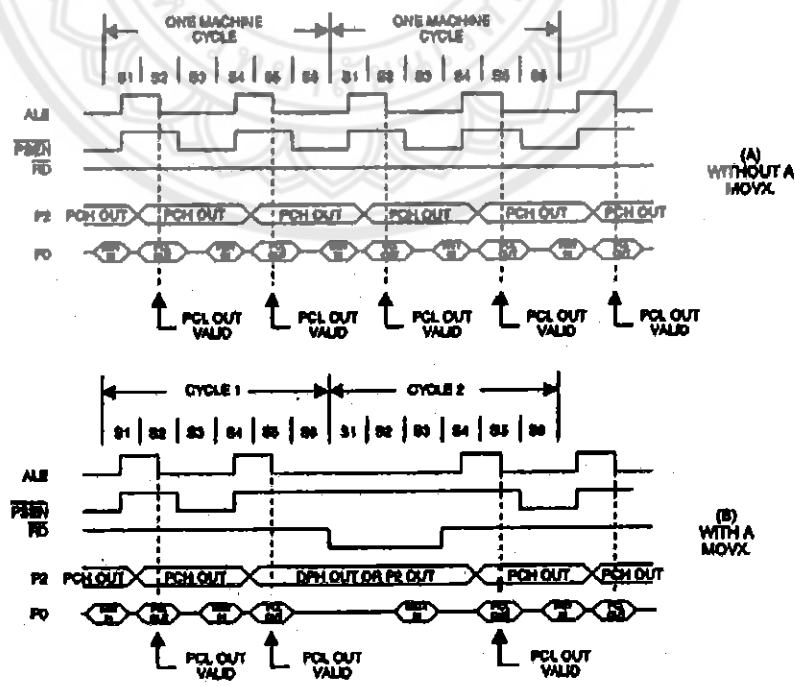
ตัวอย่างกรณี A เป็นคำสั่ง INC A ที่ใช้เวลาหนึ่งไซเคิล ใน S1 คำสั่งจะได้รับการอ่านเข้ามาเก็บในรีจิสเตอร์คำสั่ง (Instruction Register) และ CPU จะทำงานคำสั่งนี้โดยการเพิ่มค่าแอดเดรสในรีจิสเตอร์ที่ S6 ตัวอย่างกรณี B เป็นคำสั่ง ADD A,#DATA ใช้เวลาหนึ่งไซเคิลแต่รหัสคำสั่งมี 2 ไบท์ ใน S1 คำสั่งจะได้รับการอ่านเข้ามาเก็บในรีจิสเตอร์คำสั่ง เนื่องจาก CPU รู้ว่าคำสั่งนี้มี 2 ไบท์ โปรแกรมเคาน์เตอร์จะเพิ่มค่าขึ้นหนึ่ง และที่ S4 CPU ก็จะอ่านข้อมูลไบท์ที่สอง จากนั้น CPU จะทำงานคำสั่งนี้ที่ S6 โดยการนำข้อมูลไปเก็บในรีจิสเตอร์ A

ตัวอย่างกรณี C เป็นคำสั่ง INC DPTR ที่ใช้เวลาสองไซเคิลแต่รหัสคำสั่งมี 1 ไบท์ ใน S1 คำสั่งจะได้รับการอ่านเข้ามาเก็บในรีจิสเตอร์คำสั่ง และ CPU จะทำงานคำสั่งนี้ที่ S6 ของไซเคิลหนึ่งและสอง ที่ S4, S1 และ S4 ดังรูป CPU จะไม่เพิ่มค่าโปรแกรมเคาน์เตอร์ตัวอย่างกรณี D เป็นคำสั่ง MOVX A,@A+DPTR ที่ใช้เวลาสองไซเคิลแต่รหัสคำสั่งมี 1 ไบท์ ใน S1 รหัสคำสั่ง MOVX จะได้รับการอ่านเข้ามาเก็บในเรจิสเตอร์คำสั่ง และ CPU จะทำงานคำสั่งนี้ที่ S6 ของไซเคิลหนึ่งและสอง ที่ S4, S1 และ S4 ดังรูป CPU จะไม่เพิ่มค่าโปรแกรมเคาน์เตอร์ ที่ S5 CPU จะส่งค่าแอดเดรสไบท์

ค่าออกทางพอร์ท P0 ส่วนค่าของ DPH จะนำมา OR กับ P2 ส่งออกทาง P2 ในช่วงไซเคิลที่สอง CPU จะกำเนิดสัญญาณ RD และอ่านค่าจากหน่วยความจำข้อมูลภายนอกที่ S3

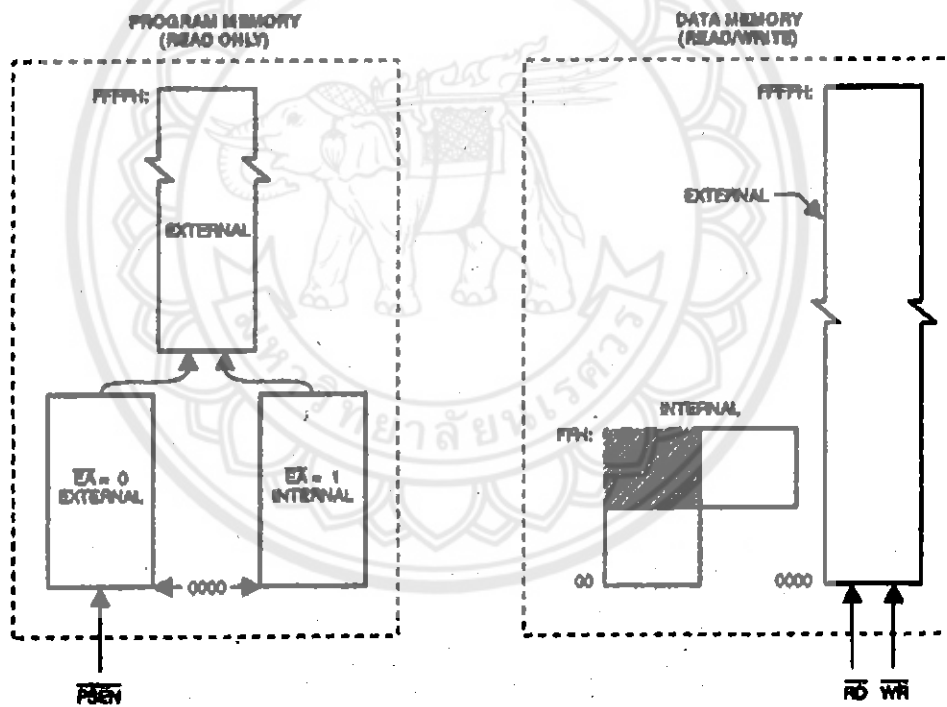
รูปที่ 2.4 โค้ดแอมผังเวลาลำดับการ Fetch และ Execute

รูปที่ 2.5 โค้ดแอมผังเวลาเมื่อใช้คำสั่งติดต่อหน่วยความจำภายนอก

หน่วยความจำโปรแกรม

AT89C52 มีการจัดหน่วยความจำโดยแยกพื้นที่ของโปรแกรมและข้อมูลออกจากกัน กล่าวคือ หน่วยความจำโปรแกรมจะไม่สามารถเขียนข้อมูลลงได้ ใช้เป็นพื้นที่เก็บรหัสคำสั่ง ในขณะที่หน่วยความจำข้อมูลจะใช้เก็บตัวแปร และข้อมูลต่างๆ สามารถเขียนและอ่านได้ โครงสร้างของหน่วยความจำโปรแกรม แสดงดังรูปที่ 2.6 เป็นขาสัญญาณควบคุมการอ่านรหัสคำสั่ง ถ้าเราให้ EA ต่อเข้ากับ +Vcc ตำแหน่งที่ CPU เริ่มอ่านคำสั่งแรกจะเป็นตำแหน่ง 0000H โปรแกรมเคาน์เตอร์จะเพิ่มค่า เพื่ออ่านคำสั่งต่อไป จนถึงตำแหน่ง 1FFFFH ซึ่งเป็นพื้นที่ของหน่วยความจำแฟลชขนาด 8 กิโลไบต์นั่นเอง กรณีที่โปรแกรมมีขนาดใหญ่กว่าหน่วยความจำโปรแกรมภายใน CPU จะอ่านรหัสคำสั่งที่เก็บอยู่ในพื้นที่ส่วนที่เหลือคือตำแหน่ง 2000H ถึง FFFFH แต่ถ้าเราให้ EA ต่อลงกราวด์หรือเป็นลอจิกศูนย์ CPU จะอ่านรหัสคำสั่งจากหน่วยความจำโปรแกรมภายนอกตำแหน่ง 0000H ถึง FFFFH โดยใช้สัญญาณ PSEN ควบคุมการอ่าน

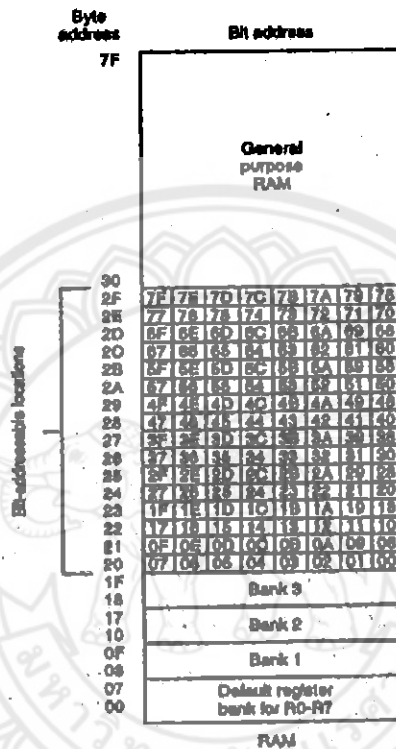

รูปที่ 2.6 โครงสร้างของหน่วยความจำโปรแกรมและหน่วยความจำข้อมูล

หน่วยความจำข้อมูล

AT89C52 แบ่งหน่วยความจำข้อมูลออกเป็นสองพื้นที่ คือ พื้นที่ของหน่วยความจำข้อมูลบนชิพ ขนาด 256 ไบต์ ตำแหน่ง 00H ถึง FFH และหน่วยความจำข้อมูลภายนอก ตำแหน่ง 0000H ถึง FFFFH หรือมีขนาด 64 กิโลไบต์ การอ่านหน่วยความจำข้อมูลภายนอก CPU จะกำเนิดสัญญาณ RD ส่วนการเขียนข้อมูล CPU จะกำเนิดสัญญาณ WR พื้นที่ของหน่วยความจำข้อมูลบนชิพ AT89C52

จะพิเศษกว่าหน่วยความจำข้อมูลภายนอก กล่าวคือ ตำแหน่ง 00H ถึง 1FH จะเป็นพื้นที่ของรีจิสเตอร์ใช้งานทั่วไป R0, R1, R2, R3, R4, R5, R6, R7 จำนวน 4 ชุด ตำแหน่ง 20H - 2FH เป็นพื้นที่ที่ใช้คำสั่งประมวลผลแบบบิต โดยเราสามารถระบุตำแหน่งข้อมูลเป็นบิตได้ มีค่าตำแหน่งบิตเป็น 00H - 7FH เช่นที่ตำแหน่งไบต์ 20H ภายในมีตำแหน่งบิตเป็น 00H - 07H เป็นต้น พื้นที่ตำแหน่ง 30H-7FH เป็นพื้นที่ใช้งานทั่วไป

รูปที่ 2.7 ผังหน่วยความจำข้อมูลและการแบ่งพื้นที่ตำแหน่ง 00H - 7FH

ส่วนตำแหน่ง 80H- 0FFH นั้น AT89C52สามารถใช้งานได้โดยการอ้างตำแหน่งผ่าน R0 และ R1 เช่น MOV A,@R0 ข้อมูลใน R0 จะใช้เป็นตำแหน่งของแรมกรณีอ้างอิงโดยตรง เช่น MOV A,90H จะทำการอ่านข้อมูลจากรีจิสเตอร์หน้าที่พิเศษตำแหน่ง 90H (ตัวเลขตำแหน่งเขียนเป็น 90H เป็นเลขฐานสิบหก เราใช้เลขฐานสิบหกแทนเลขฐานสองเพื่อย่นย่อ การเขียนและการอธิบาย กรณีที่เราใช้อธิบายตำแหน่ง 90H นั้นหมายถึง AT89C52 จะใช้ A0-A7 หรือสายแอดเดรสจำนวนแปดเส้นใช้เพื่อชี้ตำแหน่ง 10010000 เป็นต้น)

โปรแกรมมิงรีจิสเตอร์ (Programming Registers)

รีจิสเตอร์เป็นหน่วยความจำเช่นเดียวกับหน่วยความจำข้อมูล AT89C52 มีโปรแกรมเคาน์เตอร์ PC ที่ใช้พื้นที่แยกจากหน่วยความจำข้อมูล ส่วนรีจิสเตอร์ A, SP, PSW (Program Status Word) และตัวที่เหลือ AT89C52 ใช้พื้นที่ของหน่วยความจำข้อมูลทั้งสิ้น โปรแกรมมิงรีจิสเตอร์ใช้

เป็นตัวเก็บข้อมูลก่อนและหลังการประมวลผลที่หน่วยประมวลผล ALU สถานะทางคณิตศาสตร์และตรรกศาสตร์จะเก็บไว้ใน PSW คำสั่งที่ใช้เขียนโปรแกรมก็จะประกอบไปด้วยรีจิสเตอร์ต่างๆ ทั้งสิ้น AT89C52 เรียกพื้นที่ของหน่วยความจำข้อมูลตำแหน่ง 80H - 0FFH ว่าเป็นรีจิสเตอร์หน้าที่พิเศษ(Special Function Registers)

PC (Program Counter)

PC เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 16 บิต ใช้เป็นตัวชี้ตำแหน่งของรหัสคำสั่ง จะมีค่าเป็น 0000H เมื่อรีเซ็ต CPU

Accumulator (0E0H)

ACC เป็นแอสคิวมูลเตอรีรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิต ใช้พักข้อมูลก่อนและหลังการประมวลผลทางคณิตศาสตร์และตรรกศาสตร์ ในโปรแกรมเราสามารถเขียนสั้นเป็น A ตำแหน่งของแอสคิวมูลเตอรีรีจิสเตอร์อยู่ที่แอสคิวมูลเตอรี 0E0H สามารถเข้าถึงข้อมูลเป็นบิตได้ ตำแหน่งบิตคือ E0H - E7H สำหรับบิต 0-7

ตัวอย่างการใช้แอสคิวมูลเตอรีรีจิสเตอร์

MOV A,#30H ; คัดลอกค่าคงที่ 30H เข้าไปยังแอสคิวมูลเตอรี
 MOV A,30H ; คัดลอกข้อมูลในหน่วยความจำตำแหน่ง 30H เข้าไปยังแอสคิวมูลเตอรี
 MOV C,ACC.7 ; คัดลอกข้อมูลบิต 7 ของแอสคิวมูลเตอรีไปยังแฟลกคัฟวอด
 SETB ACC.0 ; เซ็ตบิต 0 ของแอสคิวมูลเตอรีให้เป็น 1

B (0F0H)

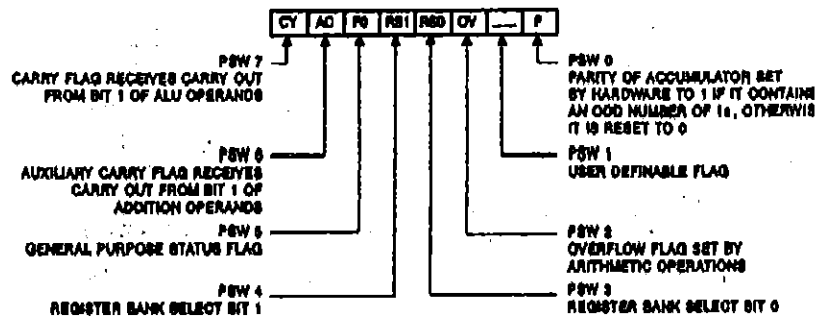
B เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิต ใช้ในคำสั่งคูณและหาร ตำแหน่งของ B รีจิสเตอร์อยู่ที่แอสคิวมูลเตอรี 0F0H สามารถเข้าถึงข้อมูลเป็นบิตได้ ตำแหน่งบิตคือ 0F0H - 0F7H สำหรับบิต 0-7

MUL AB ; A x B ผลคูณเก็บไว้ที่ B:A
 DIV AB ; A/B ผลหารจำนวนเต็มเก็บที่ A เศษที่เหลือเก็บที่ B

PSW (0D0H)

PSW เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิต ใช้เก็บสถานะภายหลังกระทำคำสั่งทางคณิตศาสตร์และตรรกศาสตร์ สถานะที่เกิดขึ้นจะเก็บเป็นข้อมูลหนึ่งบิตหรือใช้เรียกเป็นแฟลกบ่งสถานะ เช่น CY

แฟลกตัวทศ เป็นต้น นอกจากนี้บางบิตยังใช้ทำหน้าที่อื่นๆเช่น RS0 RS1 ใช้เลือกกลุ่มของ R0-R7 ส่วน F0 เป็นแฟลกใช้งานทั่วไป

รูปที่ 2.8 Program Status Word Register

SP (81H)

SP เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตใช้บ่งตำแหน่งของหน่วยความจำที่เป็นพื้นที่สแตคมีการใช้งานแบบชนิดเข้าที่หลังออกก่อน เรียกว่า FILO ย่อมาจาก First In Last Out การทำงานของโปรแกรมที่มีการเรียกโปรแกรมย่อยด้วยคำสั่ง CALL นั้น ตำแหน่งแอดเดรสถัดจากคำสั่ง CALL จะได้รับการเก็บลงบนหน่วยความจำข้อมูลบนชิป 89C52 ที่ตำแหน่งระบุอยู่ใน SP รีจิสเตอร์ เมื่อโปรแกรมย่อยทำงานเสร็จ คำสั่ง RET จะคืนค่าตำแหน่งถัดจากคำสั่ง CALL ให้กับโปรแกรมแลนเตอร์ ปกติเมื่อรีเซ็ต CPU จะทำให้ SP มีค่าเท่ากับ 07H เมื่อมีการใช้งานตำแหน่งเริ่มต้นของพื้นที่สแตคจะเป็น 08H กล่าวคือสแตคจะเพิ่มตัวเองขึ้นหนึ่งก่อนใส่ข้อมูลหนึ่งไบต์ และดึงข้อมูล กลับขึ้นมาก่อนจึงจะลดค่าตัวเองลงหนึ่ง นอกจากการใช้สแตกรีจิสเตอร์ในการเรียกโปรแกรมย่อยแล้ว SP ยังใช้ในคำสั่ง PUSH และ POP ใส่ข้อมูลและดึงข้อมูลใดเรียกไบต์อีกด้วย

DPTR (83H-82H)

DPTR เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 16 บิต ประกอบด้วย DPH และ DPL มีตำแหน่งอยู่ที่ 83H และ 82H ตามลำดับ DPTR ย่อมาจาก Data Pointer Register ใช้สำหรับการอ้างอิงหน่วยความจำเพื่อการอ่านและเขียนข้อมูล

MOV DPTR,#8100H ; ใส่ค่าคงที่ 16 บิต 8100H ลงใน DPTR

MOVX A,@DPTR ; อ่านข้อมูลจากหน่วยความจำ ข้อมูลภายนอกที่ตำแหน่ง 8100H มาใส่ใน แอคคิวมูเลเตอร์

MOVC A,@A+DPTR ; อ่านข้อมูลจากหน่วยความจำ โปรแกรมที่ตำแหน่ง 8100H+(A) มาใส่ในแอคคิวมูเลเตอร์

PORT P0 (80H), P1(90H), P2(0A0H), P3(0B0H)

P0, P1, P2 และ P3 เป็นรีจิสเตอร์พิเศษต่างจากรีจิสเตอร์ที่กล่าวมาข้างต้นตรงที่ข้อมูลที่อ่านและเขียนที่รีจิสเตอร์เหล่านี้สามารถวัดได้ด้วยลอจิกโพรบที่ขาของชิป 89C52 โดยตรง กล่าวอีกนัยหนึ่ง รีจิสเตอร์เหล่านี้เป็นเส้นทางติดต่อระหว่าง CPU กับโลกภายนอกนั่นเอง เราเรียกรีจิสเตอร์เหล่านี้เป็นอินพุตเอาต์พุตพอร์ทก็ได้ พอร์ททั้งสี่นี้เป็นชนิดสองทางแต่ละพอร์ทประกอบด้วยแลตช์วงจรจับภาคเอาต์พุต และวงจรอินพุตบัฟเฟอร์ เอาต์พุตแต่ละบิตทำงานด้วย D Flip-Flop สามารถคงค่าที่เขียนมายังพอร์ทได้ ส่วนการใช้เป็นอินพุตพอร์ท คำสั่งบางคำสั่งจะอ่านค่าจากเอาต์พุต Q ของฟลิปฟลอป บางคำสั่งจะอ่านจากขาอินพุตโดยตรงพอร์ททั้งสี่สามารถเข้าถึงข้อมูลเป็นบิตได้ มีตำแหน่งไบต์แอดเดรสเป็น 80H 90H 0A0H และ 0B0H สำหรับ P0, P1, P2 และ P3 ตามลำดับ

MOV P1, #00000001B	; เขียนข้อมูล 8 บิต 00000001 ไปยังพอร์ท P1
MOV P3.7,C	; คัดลอกข้อมูลในแฟลกตัวทค ไปยังพอร์ท P3 บิต 7
MOV C,P1.0	; อ่านข้อมูลบิต 0 ของพอร์ท P1 เก็บไว้ในแฟลกตัวทค
CPL P1.7	; คอมพลิเมนต์บิต 7 ของพอร์ท P1

TH0 (8CH), TL0 (8AH)

Timer 0 เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 16 บิต ประกอบด้วย TH0 และ TL0 รับสัญญาณนาฬิกาจากภายนอกที่ขา T0 หรือรับสัญญาณนาฬิกาจากออสซิลเลเตอร์ภายใน (X-Tal/12) การนับเป็นแบบนับเพิ่มทีละหนึ่ง เมื่อค่าที่นับเกิดล้น (Overflow) กล่าวคือ จาก FFFF เป็น 0 บิต TF0 ไทเมอร์โอเวอร์โฟลล์แฟลกจะเซ็ทเป็น 1

TH1 (8DH), TL1 (8BH)

Timer 1 เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 16 บิต ประกอบด้วย TH1 และ TL1 มีการทำงานเช่นเดียวกับ ไทเมอร์ 0 TMOD (89H), TCON (88H) TMOD เป็นรีจิสเตอร์ใช้เลือกโหมดการทำงานของ ไทเมอร์ 0 และ ไทเมอร์ 1 ส่วน TCON เป็นรีจิสเตอร์ควบคุมการทำงานของ ไทเมอร์ทั้งสอง

SBUF (99H), SCON (98H)

SBUF เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตใช้พักข้อมูลเพื่อการรับและส่งข้อมูลแบบอนุกรม ข้อมูลจะส่งออกทางขา TXD และรับทางขา RXD ส่วน SCON เป็นรีจิสเตอร์กำหนดโหมดและควบคุมการทำงานของ การรับส่งข้อมูลแบบอนุกรม

TH2 (0CDH), TL2 (0CCH)

Timer 2 เป็นรีจิสเตอร์ขนาด 16 บิต ประกอบด้วย TH2 และ TL2 มีการทำงานเช่นเดียวกับ ไทเมอร์ 0 และ 1 และมีฟังก์ชันพิเศษทำงานร่วมกับเคพเจอร์รีจิสเตอร์ (Capture Register) ในโหมด เคพเจอร์ ถ้าสัญญาณที่ป้อนให้กับขา T2EX เปลี่ยนจาก 1-เป็น-0 และบิต EXEN2 เซ็ต ค่านับ ขณะนั้นจะถูกเคพเจอร์หรือจับไว้เก็บลงในเคพเจอร์รีจิสเตอร์ พร้อมกันนี้การเปลี่ยนแปลง 1 เป็น 0 นี้จะเซ็ต EXF2 เป็น 1 ถ้า TF2 เซ็ตจะกำเนิดอินเทอร์รัพท์ไทเมอร์ 2

T2MODE (0C9H), T2CON(0C8H)

เช่นเดียวกับไทเมอร์ 0 และ 1 ไทเมอร์ 2 ก็จะทำงานตามโหมดที่เลือกไว้ใน T2MODE และควบคุมการทำงานโดย T2CON

RCAP2H (0CBH), RCAP2L (0CAH)

เป็นเคพเจอร์รีจิสเตอร์ขนาด 16 บิต ประกอบด้วยไบต์สูง RCAP2H และไบต์ต่ำ RCAP2L ในโหมดเคพเจอร์ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจาก 1- เป็น-0 ที่ขา T2EX ข้อมูลของ TH2 และ TL2 จะถูก คัดลอกลงใน RCAP2H และ RCAP2L ในโหมด 16 บิต AUTO-RELOAD ค่าของ RCAP2H และ RCAP2L จะเก็บค่าที่จะใช้ป้อนให้กับ TH2 และ TL2 เมื่อเกิดการล้นจาก FFFFH เป็น 0000H

IP, IE, PCON

IP (Interrupt Priority) เป็นรีจิสเตอร์ควบคุมลำดับความสำคัญของการอินเทอร์รัพท์

IE (Interrupt Enable) เป็นรีจิสเตอร์ควบคุมการยอมให้เกิดอินเทอร์รัพท์ได้หรือไม่ได้

PCON (Power Control) เป็นรีจิสเตอร์ควบคุมโหมดประหยัดพลังงาน

Byte address	Bit address	
FF		
F0	F7 F6 F5 F4 F3 F2 F1 F0	B
E0	E7 E6 E5 E4 E3 E2 E1 E0	ACC
D0	D7 D6 D5 D4 D3 D2 -- D0	PSW
B8	-- -- -- BC BB BA B9 B8	IP
B0	B7 B6 B5 B4 B3 B2 B1 B0	P3
A8	AF -- -- AC AB AA A9 A8	IE
A0	A7 A6 A5 A4 A3 A2 A1 A0	P2
99	not bit addressable	SBUF
98	8F 8E 8D 8C 8B 8A 89 88	SCON
90	97 96 95 94 93 92 91 90	P1
8D	not bit addressable	TH1
8C	not bit addressable	TH0
8B	not bit addressable	TL1
8A	not bit addressable	TL0
89	not bit addressable	TMOD
88	8F 8E 8D 8C 8B 8A 89 88	TCON
87	not bit addressable	PCON
83	not bit addressable	DPH
82	not bit addressable	DPL
81	not bit addressable	SP
80	87 86 85 84 83 82 81 80	P0

Special Function Registers

รูปที่ 2.9 ผังหน่วยความจำแสดงตำแหน่ง ไบท์และตำแหน่งบิตที่ใช้เป็นพื้นที่ของรีจิสเตอร์หน้าที่พิเศษเช่น ACC.7 มีค่าตำแหน่งบิตเป็น 0E7H, P1.7 มีค่าตำแหน่งบิตเป็น 97H เป็นต้น

แอดเดรสซิงโหมด (Addressing Modes)

การอ้างถึงข้อมูลนี้เรียกว่าแอดเดรสซิงโหมด AT89C52 มีแอดเดรสซิงโหมดทั้งหมด 5 แบบดังต่อไปนี้

IMMEDIATE

ในโหมดนี้ค่าคงที่จะอยู่ที่ไบท์ถัดมาของรหัสคำสั่ง เราสามารถใส่ข้อมูลค่าคงที่เข้าไปยังรีจิสเตอร์ หรือหน่วยความจำได้ทันที เครื่องหมาย # เป็นตัวระบุว่าเป็นค่าคงที่

MOV A,#00000010B ; ใส่ข้อมูล 8 บิต 00000010 ลงในแอดเดรสคิวเดเตอร์

MOV DPTR,#9000H ; ใส่ข้อมูล 16 บิต 9000H ลงใน DPTR

MOV 30H,#30H ; ใส่ข้อมูล 8 บิต 30H ลงในหน่วยความจำข้อมูลที่ตำแหน่ง 30H

MOV P1,#01111111B ; ใส่ข้อมูล 8 บิต 01111111 ลงในพอร์ต P1

XRL P1,#OFFH ; เอ็กคลูซีฟออร์พอร์ท P1 ด้วยค่าคงที่ OFFH
 ADD A,#100 ; บวกค่าคงที่ 100 กับแอดคิวิมูเลเตอร์ผลลัพธ์เก็บที่ A

ตัวเลขที่ระบุในคำสั่งได้ใช้รูปแบบที่ตัวแปลแอสเซมเบลอร์ต่างๆ ไป เข้าใจ

กล่าวคือ

100, 10, 5 เป็นเลขฐานสิบ
 30H, 9000H, OFFH เป็นเลขฐานสิบหก กรณีที่ขึ้นต้นด้วย A - F เราต้องใส่ 0 ไว้บอก แอสเซมเบลอร์ว่า เป็นค่าคงที่ตัวเลข มิใช่ลาเบล (Label)
 01111111B เป็นเลขฐานสอง

DIRECT

เราสามารถอ้างอิงข้อมูล โดยระบุเป็นตำแหน่งของหน่วยความจำข้อมูลบนชิพและรีจิสเตอร์
 หน้าที่พิเศษในรหัสคำสั่งไบท์ถัดมาจะเป็นตำแหน่งดังกล่าว สังเกตเครื่องหมาย # จะ ไม่มีในคำสั่ง

MOV A,30H ; คัดลอกข้อมูลที่อยู่ในหน่วยความจำแอดเดรส 30H ลงในแอดคิวิมูเลเตอร์

MOV 90H,0E0H ; คัดลอกข้อมูลใน SFR แอดเดรส 0E0H ลงใน SFR แอดเดรส 90H

INC 31H ; เพิ่มค่าของข้อมูลในตำแหน่ง 31H ขึ้นหนึ่ง

SUBB A,0AH ; ลบข้อมูลในแอดคิวิมูเลเตอร์ด้วยข้อมูลอยู่ในตำแหน่ง 0AH

PUSH 7 ; เพิ่มค่าตัวชี้สแตก SP ขึ้นหนึ่ง แล้วเก็บข้อมูลที่อยู่ในหน่วยความจำแอดเดรส 07 ลงในหน่วยจำพื้นที่สแตกที่ชี้ โดยตำแหน่งระบุใน SP รีจิสเตอร์

นอกจากตำแหน่งไบท์ที่ระบุในคำสั่ง โดยตรงแล้ว เรายังสามารถอ้างอิงข้อมูลที่เป็นบิตได้
 อีกด้วย

MOV P1.7,C ; คัดลอกข้อมูลหนึ่งบิตในแฟลกตัวทกลงในพอร์ท P1 บิต 7

JBC 00H,LOOP ; ตรวจสอบข้อมูลหนึ่งบิตที่ตำแหน่งบิต 00H (ตำแหน่งไบท์ 20H บิต 0)
 ว่าเป็นหนึ่งหรือศูนย์ ถ้าเป็นหนึ่ง จะเคลียร์เป็นศูนย์แล้วกระโดดไปตำแหน่ง
 LOOP แต่ถ้าเป็นศูนย์จะทำคำสั่งถัดมา

INDIRECT

ในโหมดนี้ตำแหน่งของข้อมูลใช้อ้างถึงแบบทางอ้อมผ่านรีจิสเตอร์ R0 และ R1 สำหรับตำแหน่ง 8 บิต ส่วน DPTR ใช้กับตำแหน่ง 16 บิต เราสามารถอ้างถึงข้อมูลแบบทางอ้อมนี้กับหน่วยความจำข้อมูลทั้งที่อยู่บนชิปและภายนอก สังเกตเครื่องหมาย @ ในคำสั่ง

MOV R0,#30H ; ใส่ค่าคงที่ 8 บิต 30H ลงใน R0
 MOV A,@R0 ; คัดลอกข้อมูลที่อยู่ในหน่วยความจำข้อมูลแอดเดรสระบุ โดย R0 ซึ่งก็คือ 30H ลงในแอดคิวมูลเตเตอร์
 MOV R1,#0FFH ; ใส่ค่าคงที่ 8 บิต 0FFH ลงใน R1
 MOVX A,@R1 ; คัดลอกข้อมูลที่อยู่ในหน่วยความจำข้อมูลภายนอกแอดเดรสระบุ โดย R1 ซึ่งก็คือ 0FFH ลงในแอดคิวมูลเตเตอร์
 MOV DPTR,#9000H ; ใส่ค่าคงที่ 16 บิต 9000H ลงใน DPTR
 MOV A,#10H ; ใส่ค่าคงที่ 8 บิต 10H ลงใน A
 MOVX @DPTR,A ; เขียน 10H ลงในหน่วยความจำข้อมูลภายนอกตำแหน่ง 9000H

REGISTER

ในโหมดนี้ตำแหน่งของข้อมูลใช้อ้างถึงแบบโดยตรงเช่นเดียวกับ DIRECT ADDRESSING แต่ใช้กับรีจิสเตอร์ใช้งานทั่วไป R0-R7 โดยเลือกชุดที่ใช้งานปัจจุบันด้วยการกำหนดบิต RS0-RS1 ใน PSW ข้อดีเมื่อเปรียบเทียบกับ DIRECT คือรหัสคำสั่งจะมีเพียงหนึ่ง ไบต์

E500 MOV A,00H ; คัดลอกข้อมูลที่อยู่ในหน่วยความจำข้อมูลตำแหน่ง 00H ลงในแอดคิวมูลเตเตอร์
 E8 MOV A,R0 ; คัดลอกข้อมูลในรีจิสเตอร์ R0 ลงในแอดคิวมูลเตเตอร์

แต่การใช้ REGISTER ADDRESSING รหัสคำสั่งเป็น E8 ในขณะที่โหมด DIRECT รหัสจะเป็น E500

ADD A,R7 ; บวกข้อมูลใน R7 กับ A ผลลัพธ์เก็บใน A

INDEXED ADDRESSING

คำสั่งที่ใช้ในโหมดสำหรับการเคลื่อนย้ายข้อมูลนี้มีเพียงสองคำสั่งคือ `MOVC A,@A+DPTR` และ `MOVCA,@A+PC` จะเห็นว่าเป็นคำสั่งอ่านอย่างเดียวทั้งสองคำสั่ง กล่าวคือเราสามารถใช้กับหน่วยความจำโปรแกรมเท่านั้น วัตถุประสงค์ของโหมดอินเด็กซ์นี้จะใช้สำหรับการอ่านข้อมูลจากข้อมูลที่เก็บเป็นตาราง โดยตัวชี้ DPTR หรือ PC เป็นแอดเดรสของตำแหน่งเริ่มต้นของตาราง ส่วนตัวชี้ตำแหน่งเป็นข้อมูลในแอดเดรสของตำแหน่งที่จะถูกอ่านขึ้นมาจะ ได้จากการบวก DPTR หรือ PC กับ A โหมดอินเด็กซ์นี้ยังใช้กับคำสั่งกระโดดไปยังตารางคำสั่งกระโดด `JMP @A+DPTR` เช่นเดียวกัน DPTR เป็นตำแหน่งเริ่มต้นของตารางตำแหน่งที่จะกระโดดคำนวณจากผลบวกของข้อมูลใน A กับ DPTR

<code>MOV DPTR,#9000H</code>	; ใส่ข้อมูลค่าคงที่ 16 บิต 9000H ลงใน DPTR
<code>MOV A,#10</code>	; ใส่ข้อมูลค่าคงที่ 8 บิต 0AH ลงในแอดเดรสของตัวชี้
<code>MOVC A,@A+DPTR</code>	; อ่านข้อมูลจากหน่วยความจำโปรแกรมตำแหน่ง 900AH ใส่ใน A
<code>MOV DPTR,#JUMP_TABLE</code>	; ใส่ค่าตำแหน่งเริ่มต้นของตารางกระโดดใน DPTR
<code>MOV A,INDEX_NUMBER</code>	; อ่านข้อมูลจากตำแหน่ง INDEX_NUMBER เข้าไว้ใน A
	+RL A ; A = A * 2
<code>JMP @A+DPTR</code>	; กระโดดไปยังตารางกระโดด
<code>JUMP_TABLE:</code>	
<code>AJMP CASE_0</code>	; กรณีที่ A = 0
<code>AJMP CASE_1</code>	; กรณีที่ A = 1
<code>AJMP CASE_2</code>	; กรณีที่ A = 2
<code>AJMP CASE_3</code>	; กรณีที่ A = 3

สแตกและโปรแกรมย่อย (The Stack and Subroutines)

สแตกเป็นพื้นที่ที่จองไว้ในหน่วยความจำแรม ใช้สำหรับเก็บข้อมูลโดยการเขียนข้อมูลหรืออ่านจะกระทำผ่าน SP รีจิสเตอร์ หรือตัวชี้สแตกค่าที่อยู่ใน SP เป็นตำแหน่งที่ชี้ไปยังส่วนบนสุดของสแตก (Top of Stack) AT89C52 มีตัวชี้สแตกขนาด 8 บิตคือ SP เมื่อรีเซ็ตชิพจะทำให้ค่าในสแตกมีค่าเท่ากับ 07H เราสามารถกำหนดให้ไปชี้ที่ตำแหน่งอื่นได้โดยการใส่ค่าคงที่ที่เป็นตำแหน่งใหม่ได้ด้วยคำสั่ง

```
MOV SP,#60H
```

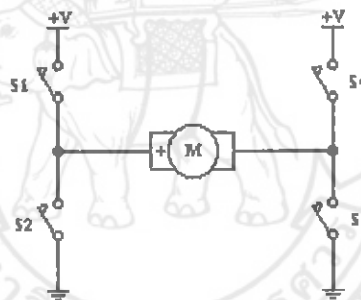
ตัวอย่างการเก็บข้อมูลลงในสแตกจะใช้คำสั่ง PUSH direct ส่วนการดึงข้อมูลกลับขึ้นมาจะใช้คำสั่ง POP direct เป็นต้น

รหัสคำสั่งและชุดคำสั่ง (Machine Code and Instruction Set)

รหัสคำสั่งได้รับการเรียกขานหลายๆแบบเป็นต้นว่า HEX CODE หรือ OPCODE รหัสคำสั่งเป็นข้อมูลเลขฐานสอง โดยมีขนาดความกว้างปรกติเท่ากับขนาดของบิตข้อมูล เช่น AT89C52 เป็นไมโครคอนโทรลเลอร์ 8 บิต ขนาดความกว้างของรหัสคำสั่งก็จะเท่ากับ 8 บิต เป็นต้น ส่วนจำนวนไบต์ของแต่ละคำสั่งก็จะแตกต่างกัน เช่น บางคำสั่งมีเพียงหนึ่งไบต์ บางคำสั่งมีสองหรือสามไบต์ เป็นต้น

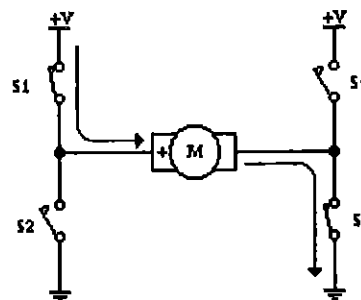
2.2 การควบคุมทิศทางการทำงานของ DC Motor

จะนำหลักการทำงานของวงจร H-Bridge Switch มาใช้ หลักการของวงจร H-Bridge นั้นจะประกอบไปด้วย สวิตช์ 4 ตัว คือ S1 ,S2 ,S3 และ S4 ในรูป ใช้ DC-Motor เป็น Load ของวงจร

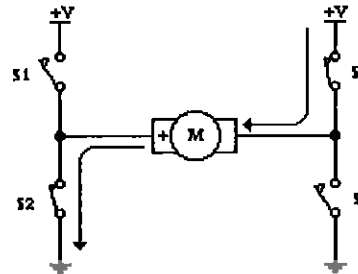
รูปที่ 2.10 รูปจำลองของวงจร H-Bridge

ในสถานะเริ่มต้น สวิตช์ ทุกตัว Off อยู่ จะไม่มีกระแสไฟฟ้าไหลเข้าสู่มอเตอร์ (รูปบน) และเมื่อเราทำการ On สวิตช์ S1 และ S3 พร้อมกัน จะเป็นการเชื่อมวงจร ทำให้มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านมอเตอร์ จากขั้วบวกของมอเตอร์ ไปยังขั้วลบของมอเตอร์ จึงทำให้มอเตอร์สามารถหมุนได้ ในทิศทาง Forward

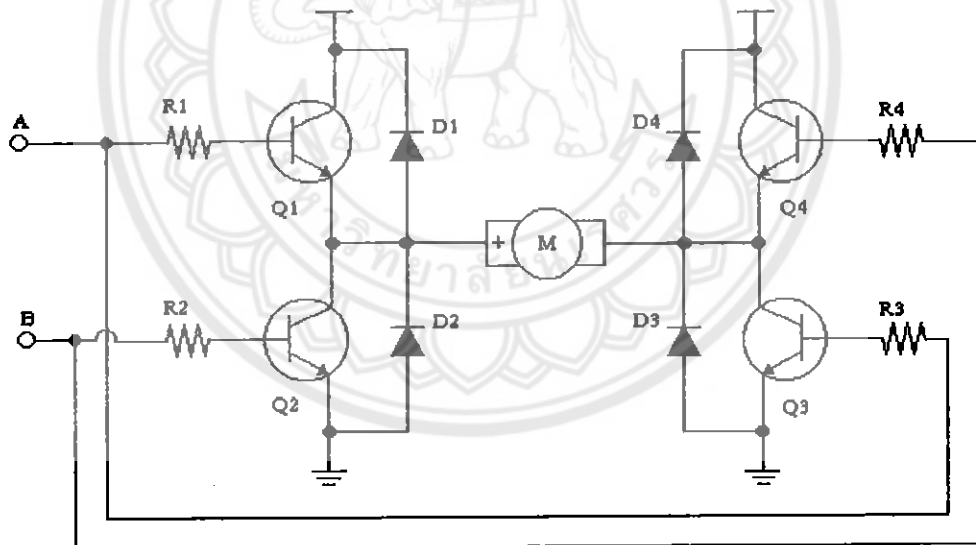
รูปที่ 2.11 วงจรขณะสวิตช์ S1 และ S3 ปิดวงจร

และในทางกลับกัน ถ้าหากเราทำการ On สวิตช์ S2 และ S4 พร้อมกัน ก็จะเป็นการเชื่อมวงจร และทำให้เกิดกระแสไฟฟ้า ไหลผ่านมอเตอร์ จากขั้วลบของมอเตอร์ ไปยังขั้วบวกของมอเตอร์ จึงทำให้มอเตอร์สามารถหมุนได้ และเป็นการหมุนในทิศทาง Reverse (กลับทิศทางกับกรณีแรก)

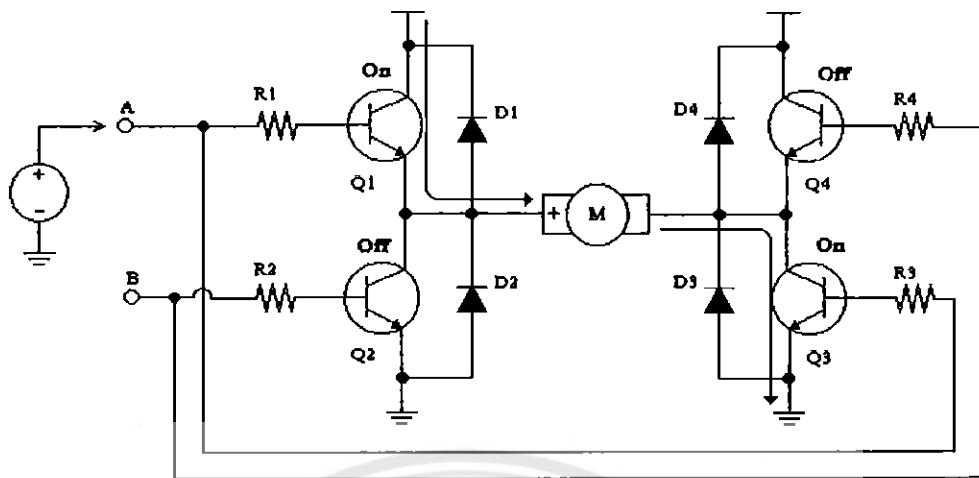
รูปที่ 2.12 วงจรขณะสวิตช์ S2 และ S4 ปิดวงจร

จากหลักการข้างต้นเบื้องต้นในการควบคุมทิศทางการหมุนของมอเตอร์โดยใช้สวิตช์ เราสามารถใช้อุปกรณ์สารกึ่งตัวนำประเภททรานซิสเตอร์ แทนได้ โดยต่อในลักษณะใช้เป็นสวิตช์

รูปที่ 2.13 วงจร H-Bridge ที่ใช้ทรานซิสเตอร์แทนสวิตช์

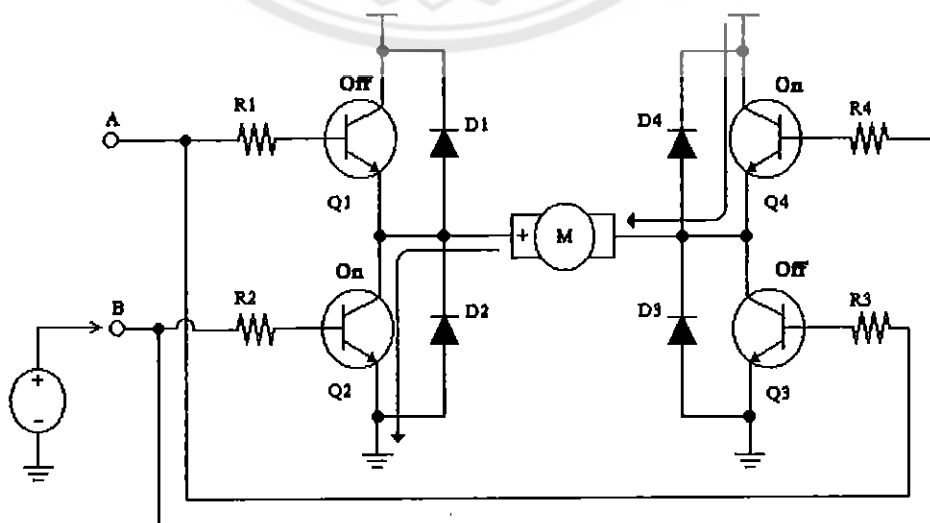
กรณีนี้ Q1 และ Q3 ทำงาน

รูปที่ 2.14 วงจรขณะ Q1 และ Q3 ทำงาน

เมื่อมีการจ่ายแรงดัน เข้าที่จุด A ทำให้มีกระแสไหลผ่าน R1 เข้าสู่ขา B ของ Q1 และมีกระแสไหลผ่าน R3 เข้าสู่ขา B ของ Q3 ทำให้ Q1 และ Q3 ทำงาน (On) เปรียบเสมือนสวิตช์ปิดวงจร ส่งผลให้มีกระแสไหลจากแหล่งจ่าย ผ่านขา C และ ของ Q1 ผ่านเข้าสู่ขั้วบวก (+) ของมอเตอร์ ผ่านไปยังขา C และ E ของ Q3 ทำให้มีกระแสไหลผ่านมอเตอร์ในทิศทางบวก และครบวงจร จึงทำให้ออเตอร์สามารถหมุน ในทิศทาง Forward ได้

กรณีนี้ Q2 และ Q4 ทำงาน

รูปที่ 2.15 วงจรขณะ Q2 และ Q4 ทำงาน

เมื่อมีการจ่ายแรงดัน เข้าที่จุด B ทำให้มีกระแสไหลผ่าน R2 เข้าสู่ขา B ของ Q2 และมีกระแสไหลผ่าน R4 เข้าสู่ขา B ของ Q4 ทำให้ Q2 และ Q4 ทำงาน (On) เปรียบเสมือนสวิทช์ปิดวงจร ส่งผลให้มีกระแสไหลจากแหล่งจ่าย ผ่านขา C และ E ของ Q4 ผ่านเข้าสู่ขั้วลบ (-) ของมอเตอร์ ผ่านไปยังขา C และ E ของ Q2 ทำให้มีกระแสไหลผ่านมอเตอร์ในทิศทางลบ และครบวงจร จึงทำให้มอเตอร์สามารถหมุน ในทิศทาง Reverse ได้

ส่วนไดโอดที่ต่อคร่อมกับขา C และ E ของทรานซิสเตอร์แต่ละตัวนั้น เรียกว่า Free Wheeling Diode ต่อไว้เพื่อลดผลของกระแสกระชากของมอเตอร์ ซึ่งอาจจะทำให้วงจรเสียหายได้

2.3 เซ็นเซอร์ตรวจจับวัตถุ

หลักการทำงานคือ ส่งสัญญาณอินฟราเรดไปกระทบกับวัตถุแล้วสะท้อนกลับมายังตัวรับ แล้วนำค่าที่ได้ไปประมวลผลต่อไป

เซ็นเซอร์ที่ใช้เป็นเซ็นเซอร์อินฟราเรด โมดูล เบอร์ TCRT5000

คุณสมบัติ

มีระยะตรวจจับประมาณ 12 cm

มีทั้งตัวส่งและตัวรับอยู่ใน โมดูลเดียวกัน

ต่อวงจรรวมภายนอกไม่มากนักก็สามารถนำไปใช้งานได้

จุดเด่น

1. มีความไวสูง
2. สามารถปรับระยะการตรวจจับได้โดยการต่อความต้านทานภายนอกเพิ่มเติม

จุดด้อย

1. เซ็นเซอร์แต่ละตัวจะมีความไวไม่เท่ากัน
2. เซ็นเซอร์จะมีความไวต่อแสงธรรมชาติ ทำให้การทำงานของวงจรไม่แน่นอนหากอยู่ใน

ที่สว่างมากๆ

บทที่ 3

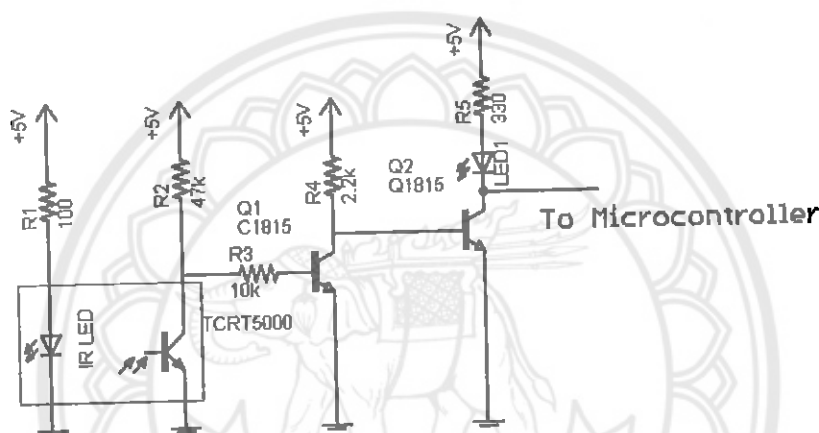
การออกแบบและการวิเคราะห์การทำงานของวงจร

หุ่นยนต์หลบหลีกสิ่งกีดขวางมีส่วนประกอบหลักในการทำงาน 4 ส่วนคือ

3.1 วงจรภาคตรวจจับวัตถุ (วงจรภาคเซ็นเซอร์)

วงจรภาคนี้มีทั้งหมด 3 ชุด เพื่อใช้สำหรับการตรวจจับวัตถุใน 3 ทิศทาง คือ ด้านหน้า ด้านซ้าย และด้านขวา หลักการทำงานของวงจรแต่ละชุดจะเหมือนกัน

วงจรภาคนี้มีส่วนประกอบสำคัญคือเซ็นเซอร์ตรวจจับวัตถุ ซึ่งเซ็นเซอร์ที่ใช้เป็นเซ็นเซอร์อินฟราเรด โมดูล เบอร์ TCRT5000

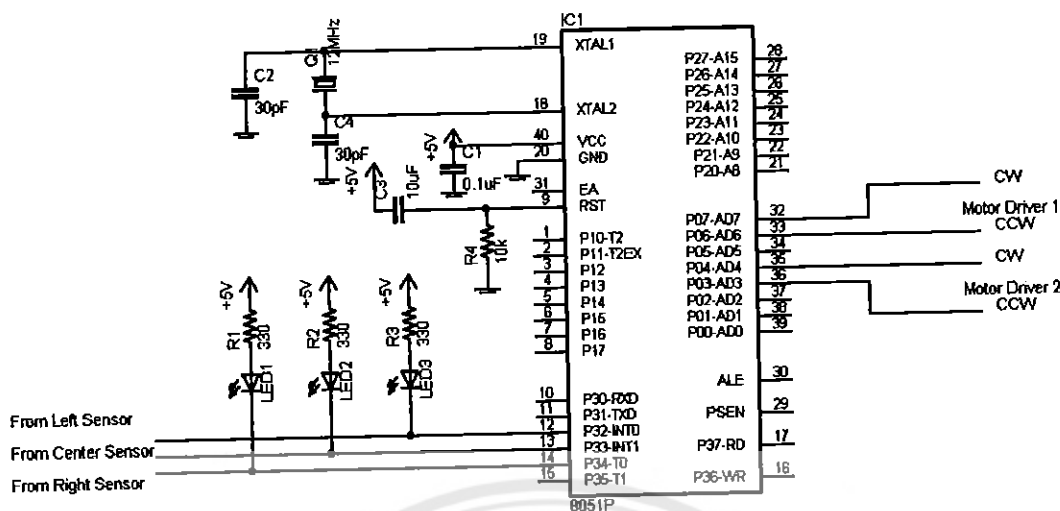

รูปที่ 3.1 วงจรภาคตรวจจับวัตถุ

หลักการทำงาน เมื่ออยู่ในสภาวะปกติ ไฟโตทรานซิสเตอร์ในอินฟราเรดเซ็นเซอร์โมดูลจะไม่นำกระแส เนื่องจากไม่มีการไบแอสด้วยแสง เป็นผลให้กระแสไหลผ่าน R2 และ R3 ไปไบแอส Q1 ให้นำกระแส Q2 จะไม่นำกระแส ที่เอาท์พุท จึงมีแรงดัน 5V (ลอจิก 1) ผ่าน R1 และ LED1 ออกไปยังไมโครคอนโทรลเลอร์ LED1 จะไม่ติดสว่าง

เมื่อมีการไบแอสด้วยแสงที่ไฟโตทรานซิสเตอร์ ตัวไฟโตทรานซิสเตอร์จะนำกระแส เป็นผลให้ไม่มีการไบแอสที่ Q1 ทรานซิสเตอร์ Q2 จะนำกระแส LED1 จึงติดสว่าง และที่เอาท์พุท จะมีลอจิกเป็น 0 ออกไปยังไมโครคอนโทรลเลอร์

3.2 วงจรควบคุม (วงจรภาคไมโครคอนโทรลเลอร์)

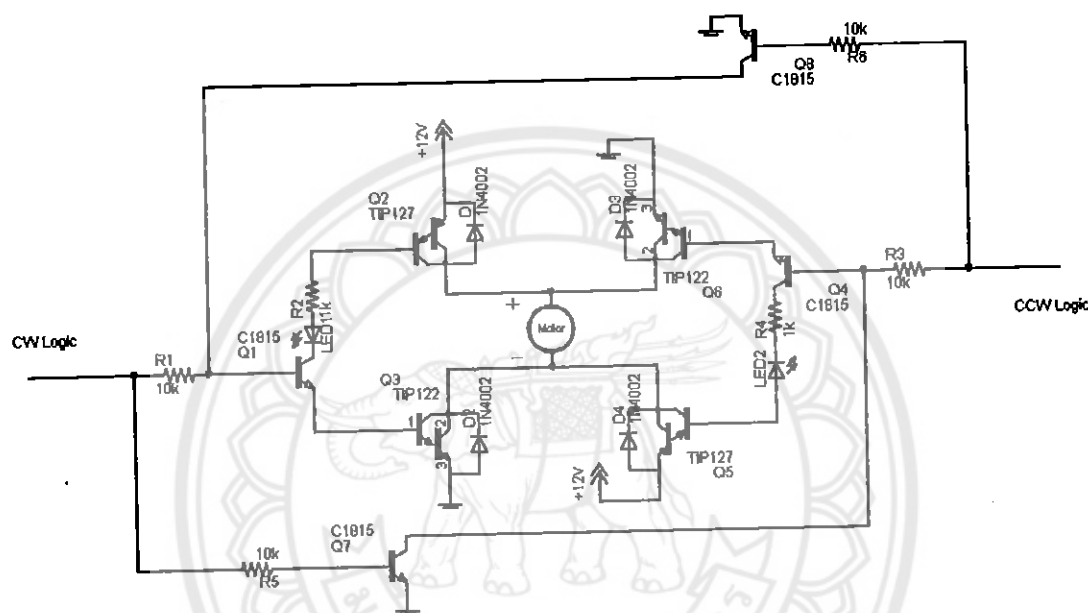
รูปที่ 3.2 วงจรควบคุม

วงจรภาคนี้เลือกใช้ไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 เบอร์ AT89C52 เนื่องจากไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูลนี้มีข้อดีหลายประการ อาทิเช่น เขียนโปรแกรมเพื่อควบคุมได้ง่าย หากโปรแกรมที่เขียนมีขนาดไม่ใหญ่เกินไป สามารถใช้เพียงหน่วยความจำภายในไมโครคอนโทรลเลอร์ ไม่ต้องต่อแรมหรือรอมภายนอกเพิ่มเติม วงจรในส่วนนี้ทำงานที่สัญญาณนาฬิกา 12 MHz โดยใช้คริสตอลความถี่ 12 MHz เป็นตัวกำเนิดสัญญาณนาฬิกาให้กับไมโครคอนโทรลเลอร์

หลักการการทำงานของวงจรส่วนวงจรควบคุมเริ่มต้นที่ไมโครคอนโทรลเลอร์รับค่าจากวงจรภาคตรวจจับวัตถุเข้ามาทางขา 12-14 ของไมโครคอนโทรลเลอร์ โดยปกติที่ไม่มีสัญญาณเข้า ที่ขาเหล่านี้จะมีลอจิกเป็น 1 เป็นผลให้ LED1-3 ไม่ติดสว่าง แต่ถ้าหากมีการส่งค่าจากชุดวงจรตรวจจับจะมีการส่งค่าออกมาเป็นลอจิก 0 จึงมีผลทำให้ LED1-3 ติดสว่างตามแต่ว่ามีอินพุตจากวงจรตรวจจับชุดใดเข้าที่วงจรควบคุม โดยเมื่อตัวไมโครคอนโทรลเลอร์รับค่าจากวงจรตรวจจับแล้วก็จะนำไปประมวลผลต่อไป โดยมีลอจิก 1 ที่ได้จากการประมวลผลออกเป็นเอาต์พุตที่ขา 32 และ 33 ให้กับวงจรขับเคลื่อนมอเตอร์ชุดที่ 1 และออกที่ขา 35 และ 36 ให้กับวงจรขับเคลื่อนมอเตอร์ชุดที่ 2 เพื่อนำไปขับมอเตอร์ โดยจะออกแยกเป็น 4 เอาต์พุต คือ มอเตอร์ชุดที่ 1 หมุนตามเข็มนาฬิกา มอเตอร์ชุดที่ 1 หมุนทวนเข็มนาฬิกา มอเตอร์ชุดที่ 2 หมุนตามเข็มนาฬิกา และมอเตอร์ชุดที่ 2 หมุนทวนเข็มนาฬิกา

3.3 วงจรขับมอเตอร์

วงจรในภาคนี้จะมีทั้งหมด 2 ชุด สำหรับการขับมอเตอร์ทางซ้ายและขวา จะใช้วงจร H-Bridge ซึ่งทรานซิสเตอร์ทุกตัวในวงจรจะทำหน้าที่เป็นสวิตช์ โดยเลือกใช้คาร์ลิงตันทรานซิสเตอร์เบอร์ TIP122 และ TIP127 เป็นตัวขับเคลื่อนกำลังให้มอเตอร์ เนื่องจากมีคุณสมบัติทนกระแสและแรงดันได้ค่อนข้างสูง โดยวงจรของทั้ง 2 ชุดจะมีหลักการทำงานเหมือนกัน แต่จะรับสัญญาณมาจากคนละขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ สำหรับวงจรในภาคนี้จะมีหลักการทำงานที่เกี่ยวข้องกับสัญญาณที่มาจากวงจรควบคุมดังนี้

รูปที่ 3.3 วงจรขับมอเตอร์

เมื่อมีสัญญาณมาจากชุดวงจรควบคุมเข้ามาทางด้านการหมุนตามเข็มนาฬิกา (CW Logic) Q1 จะทำงาน ทำให้ Q2 และ Q3 ทำงาน เป็นผลให้มีกระแสไหลผ่านมอเตอร์ให้มีการหมุนตามเข็มนาฬิกาได้ โดย LED1 จะทำหน้าที่แสดงสถานะการทำงานของมอเตอร์ ส่วน Q7 จะมีหน้าที่กันไม่ให้เมื่อมีสัญญาณมาจากด้านตามเข็มนาฬิกา แล้วมีลอคิกมาจากด้านทวนเข็มนาฬิกา ด้วยทำให้ทรานซิสเตอร์ที่ทำหน้าที่ขับมอเตอร์ทำงานพร้อมกันทั้ง 4 ตัว ซึ่งอาจจะทำให้อุปกรณ์เสียหายได้โดยหากมีลอคิกมาจากอีกด้านหนึ่ง โดยที่อีกด้านหนึ่งทำงานอยู่จะผ่าน Q7 ลงกราวด์

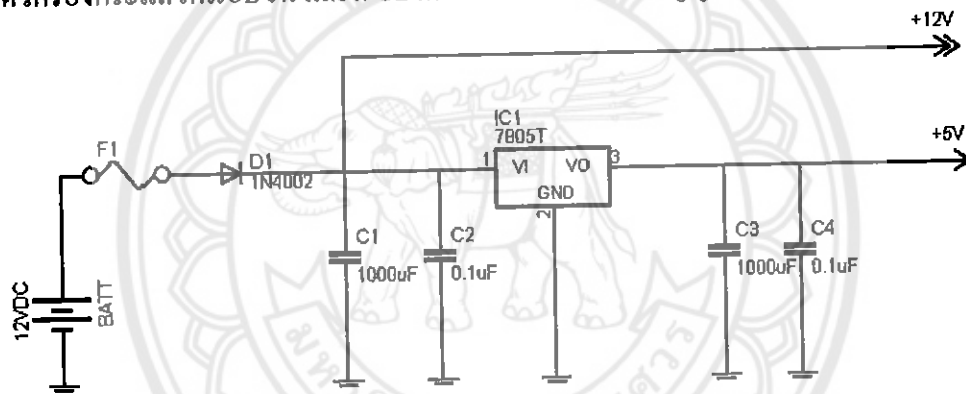
เมื่อมีสัญญาณมาจากชุดวงจรควบคุมเข้ามาทางด้านการหมุนทวนเข็มนาฬิกา (CCW Logic) Q4 จะทำงาน ทำให้ Q5 และ Q6 ทำงาน เป็นผลให้มีกระแสไหลผ่านมอเตอร์ให้มีการหมุนทวนเข็มนาฬิกาได้ โดย LED2 จะทำหน้าที่แสดงสถานะการทำงานของมอเตอร์ ส่วน Q8 จะทำหน้าที่เช่นเดียวกับ Q7 คือกันไม่ให้เมื่อมีสัญญาณมาจากด้านทวนเข็มนาฬิกา แล้วมีลอคิกมาจากด้านตามเข็มนาฬิกาด้วยทำให้ทรานซิสเตอร์ที่ทำหน้าที่ขับมอเตอร์ทำงานพร้อมกันทั้ง 4 ตัว ซึ่ง

อาจจะทำให้อุปกรณ์เสียหายได้โดยหากมีลจิกมาจากอีกด้านหนึ่งโดยที่อีกด้านหนึ่งทำงานอยู่จะผ่าน Q8 ลงกราวนด์

สำหรับมอเตอร์ในวงจรนี้เลือกใช้มอเตอร์ 24 VDC แต่นำมาใช้กับแรงดัน 12 V เนื่องจากมีแรงบิดค่อนข้างสูง เพราะหุ่นค่อนข้างจะมีน้ำหนักมาก หากใช้มอเตอร์ 12 V กำลังขับอาจจะไม่เพียงพอ

3.4 วงจรภาคจ่ายไฟ

วงจรในภาคนี้ประกอบไปด้วยแบตเตอรี่ 12 V ซึ่งอาจจะเลือกอนุกรมแรงดันให้สูงขึ้นได้อีก แต่ไม่เกินพิกัดของมอเตอร์ที่ 24 V โดยผ่านฟิวส์ป้องกันกระแสและไดโอดเพื่อป้องกันการต่อกลับขั้ว โดยแรงดัน 12 V จะนำไปต่อกับวงจรขับมอเตอร์ ส่วนวงจรภาคอื่นๆ ต้องใช้ไฟเลี้ยง 5 V โดยใช้ไอซีเรียงกระแสเบอร์ 7805 เพื่อลดแรงดัน 12 VDC ให้เป็นไฟตรง 5 VDC โดยมี C1 และ C3 เป็นตัวกรองกระแสให้เรียบขึ้น และมี C2 และ C4 เป็นตัวกรองสัญญาณรบกวน

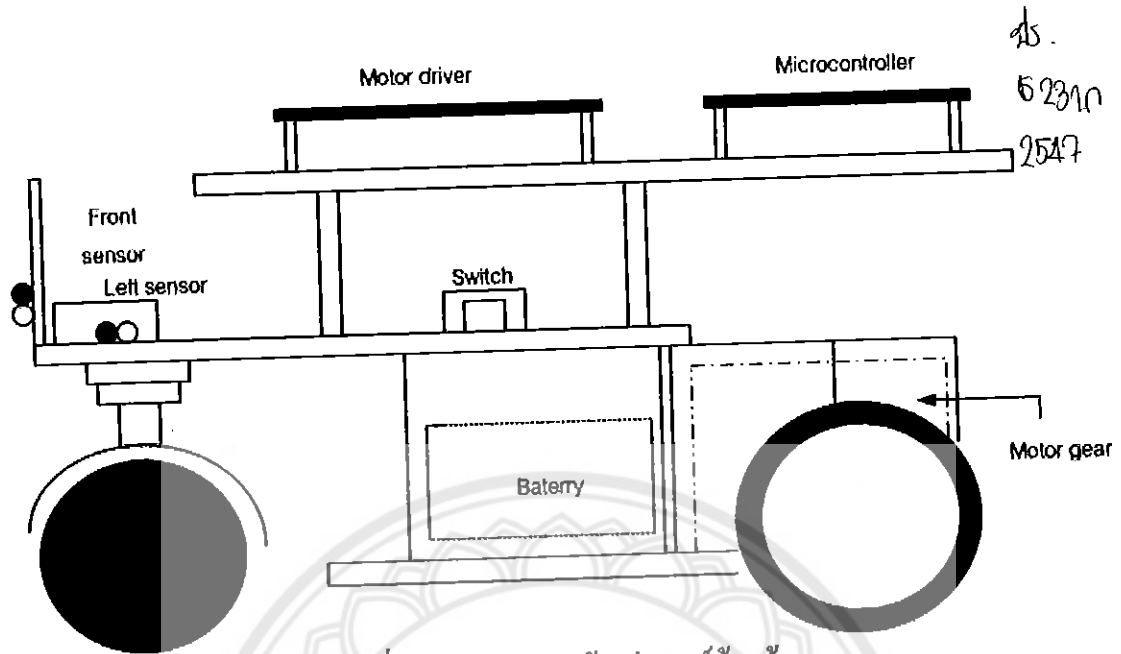

รูปที่ 3.4 วงจรภาคจ่ายไฟ

9025606

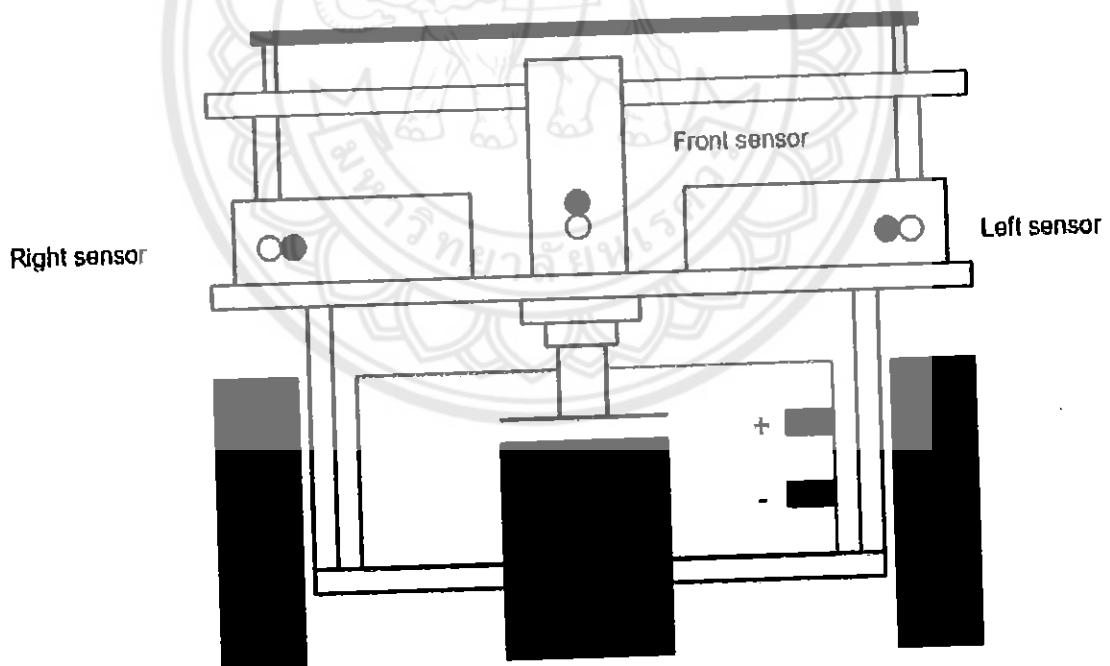
4900021

3.5 โครงสร้างของตัวหุ่นยนต์

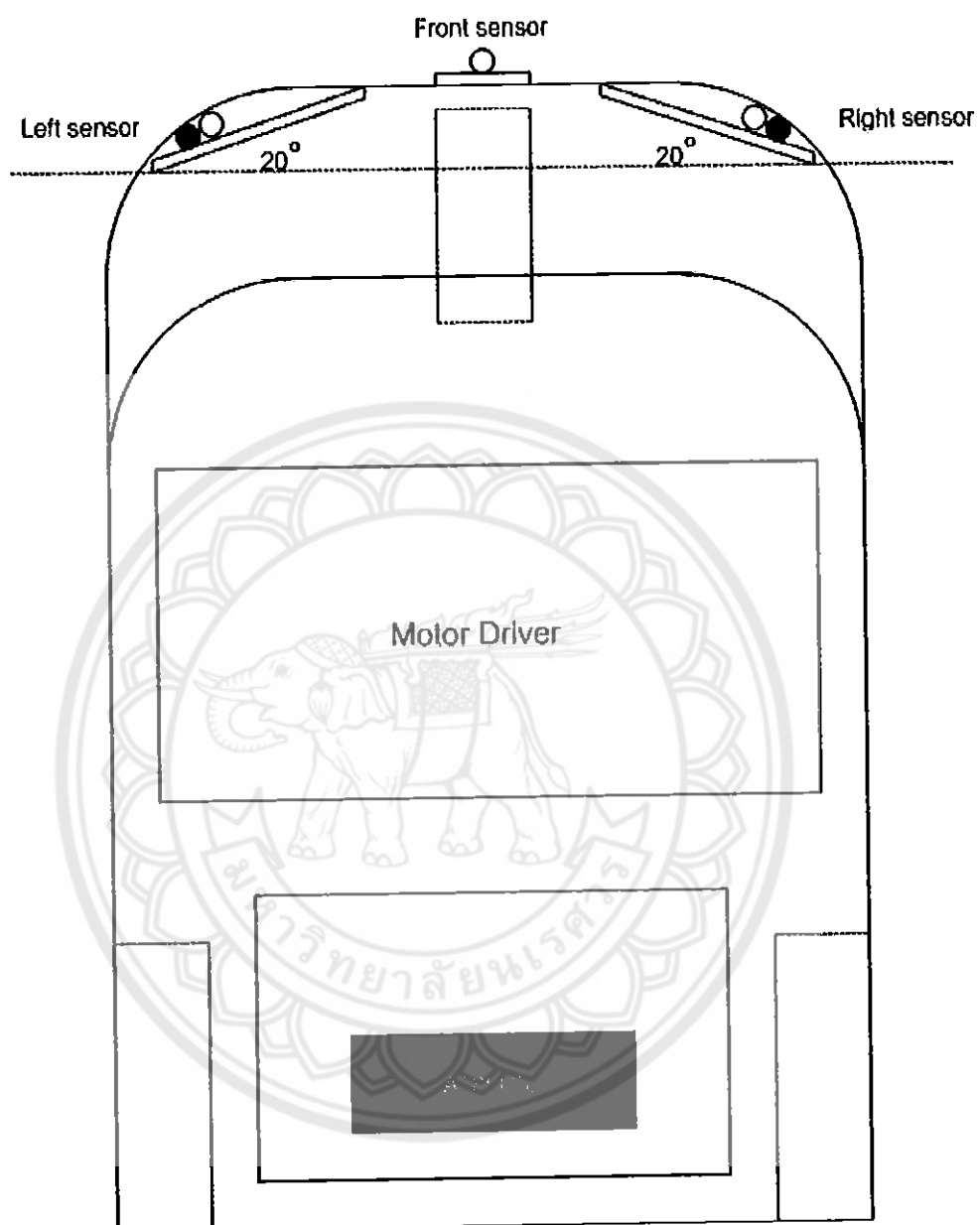

ร.ร.
6231ก
2547

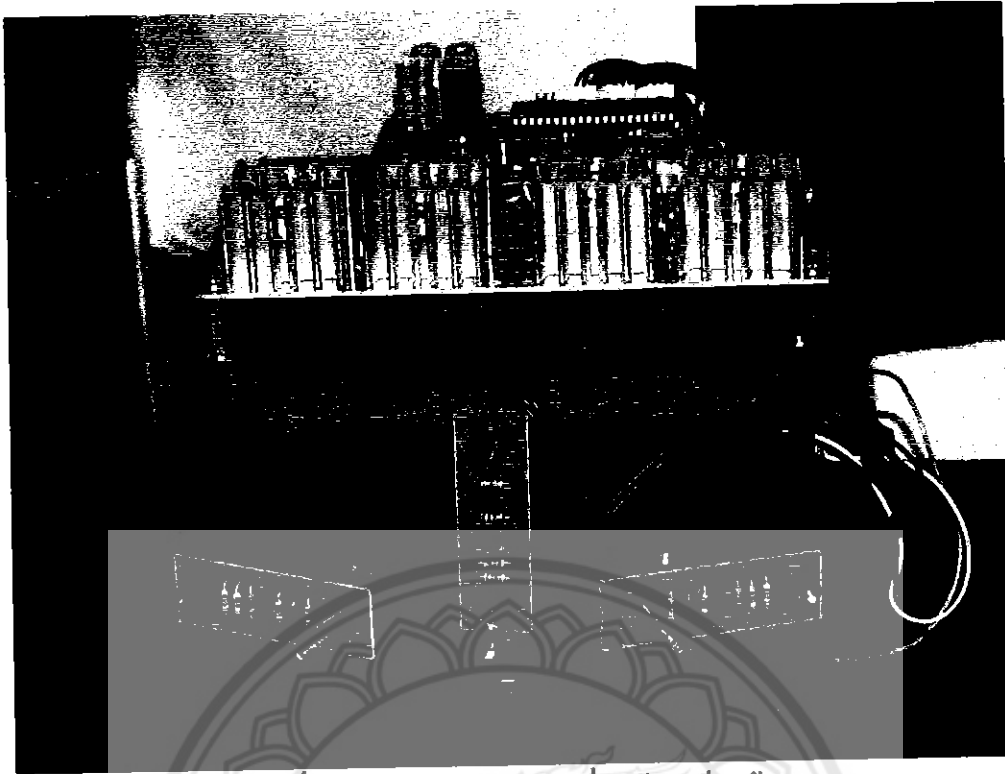
รูปที่ 3.5 แสดง โครงสร้างหุ่นยนต์ด้านข้าง

รูปที่ 3.6 แสดง โครงสร้างหุ่นยนต์ด้านหน้า

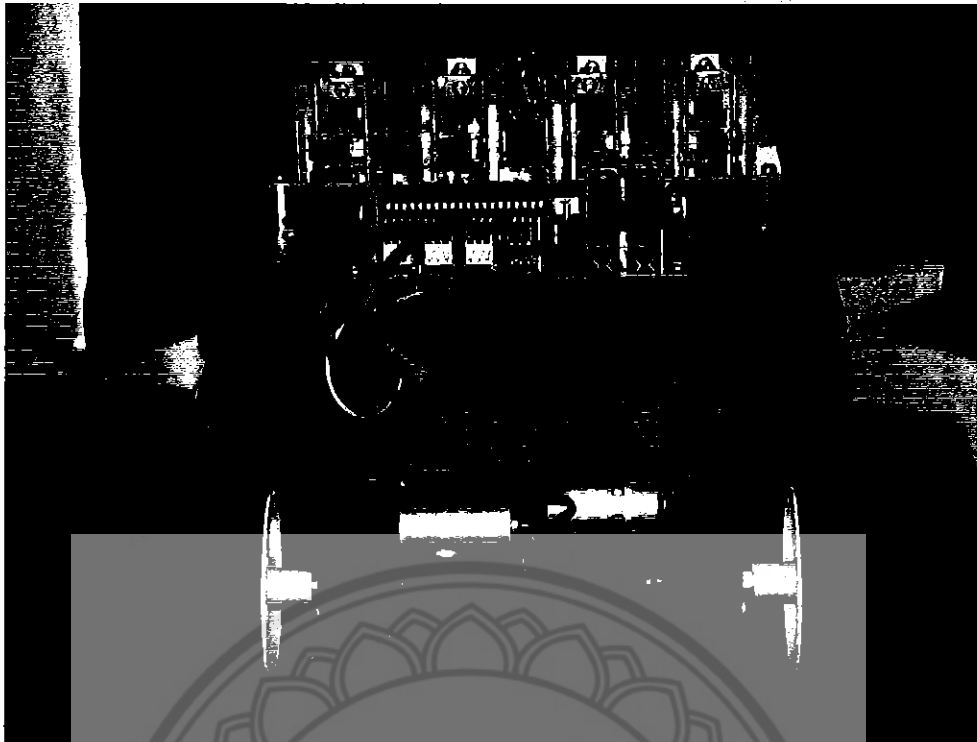
รูปที่ 3.7 แสดง โครงสร้างหุ่นยนต์ด้านบน

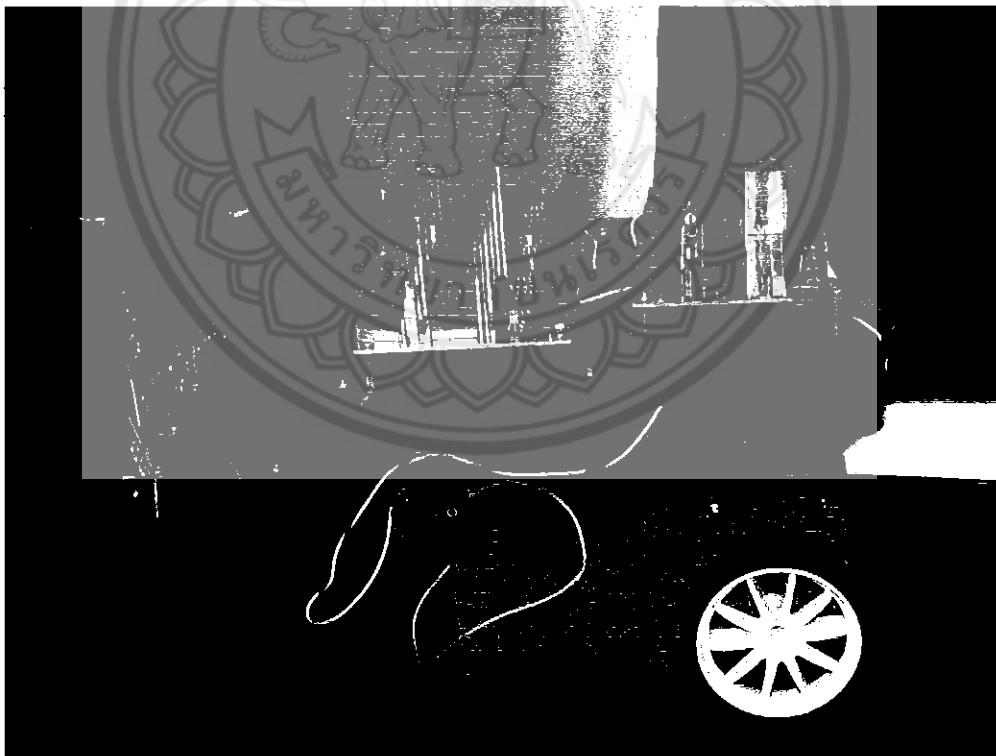
รูปที่ 3.7 ด้านหน้าของตัวหุ้เมื่อสร้างเสร็จแล้ว

รูปที่ 3.8 ด้านข้างของตัวหุ้เมื่อสร้างเสร็จแล้ว

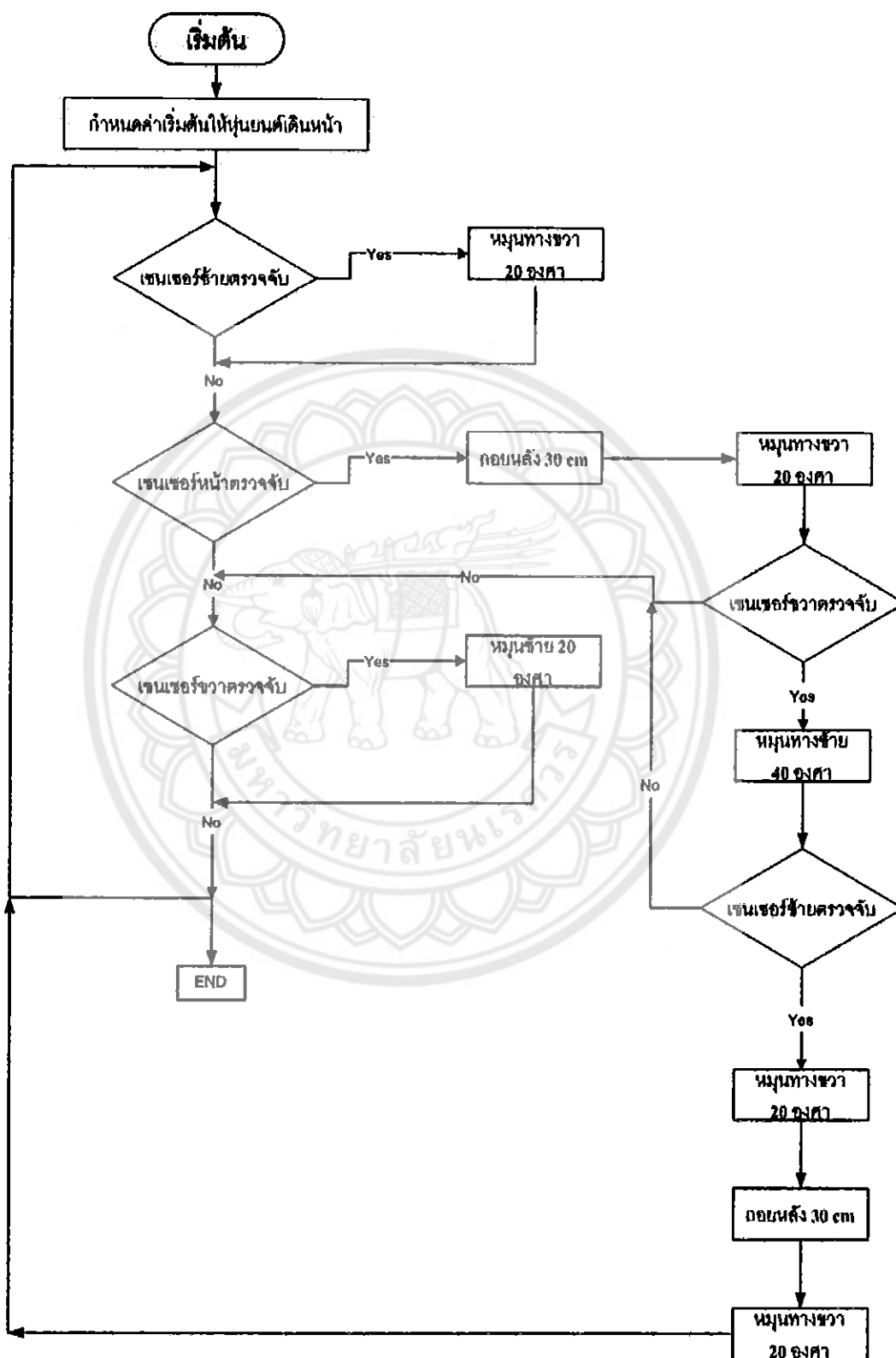
รูปที่ 3.9 ด้านหลังของตัวหุ่นเมื่อสร้างเสร็จแล้ว

รูปที่ 3.10 ด้านข้างของตัวหุ่นเมื่อสร้างเสร็จแล้ว

3.6 แผนภาพการไหล

แสดงการทำงานของหุ่นยนต์หลบหลีก

รูปที่ 3.11 แสดงทำงานของหุ่นยนต์หลบหลีก

บทที่ 4

การทดลองและวิธีการทดลอง

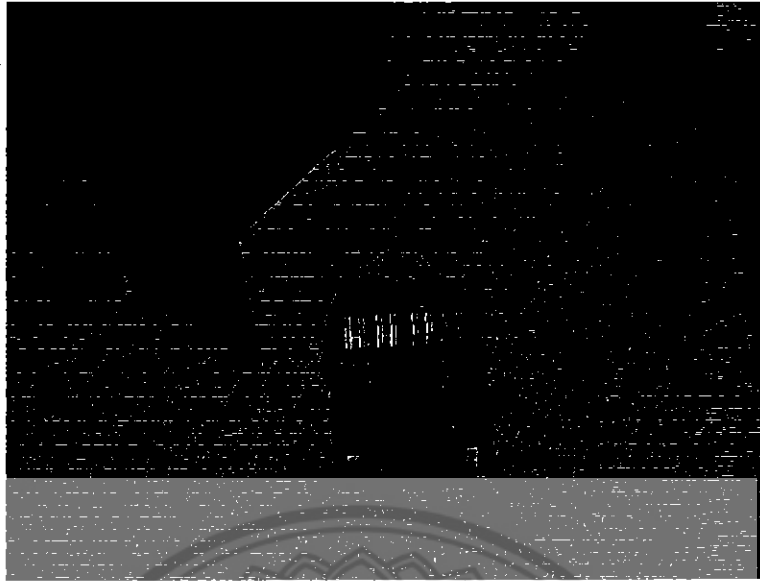
การทดสอบการทำงานของหุ่นยนต์หลบหลีกประกอบไปด้วยการทดลอง 3 ตอนซึ่งมีเนื้อหาและจุดประสงค์ดังนี้

1. ทดสอบการตรวจจับและระยะของเซนเซอร์
2. ทดสอบการทำงานของไมโคร โพรเซสเซอร์
3. ทดสอบการทำงานของวงจรถับมือเตอร์

4.1 การทดลองที่ 1 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์

รูปที่ 4.1 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์
ทำการปล่อยให้หุ่นยนต์ออกเดิน โดยให้เดินเข้าหาสิ่งกีดขวางด้านซ้ายมือ

รูปที่ 4.2 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์ (ต่อ)
เมื่อหุ่นยนต์เดินไปเจอกับสิ่งกีดขวางทางด้านซ้าย เซนเซอร์ซ้ายจะตรวจจับโดยส่ง
แสงอินฟราเรดไปกระทบกับสิ่งกีดขวาง

รูปที่ 4.3 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์ (ต่อ)
ไมโคร โพรเซสเซอร์สั่งการไปที่วงจรถับมอเตอร์เพื่อให้หุ่นยนต์หลบหลีกไปทาง
ด้านขวาประมาณ 20 องศา และเมื่อหลบสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายจนพ้นระยะเซนเซอร์ตรวจจับแล้ว
ไมโคร โพรเซสเซอร์จึงสั่งการไปที่วงจรถับมอเตอร์เพื่อส่งให้มอเตอร์หมุนเดินขึ้นหน้าต่อไป

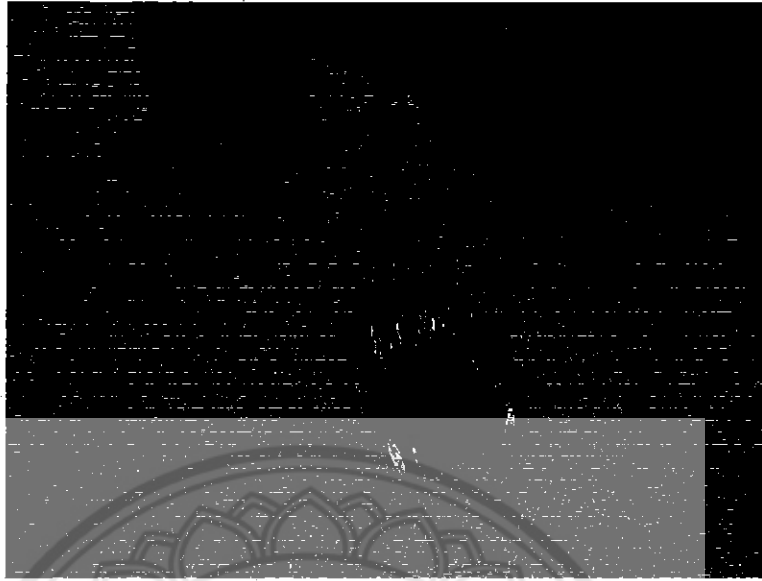

รูปที่ 4.4 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์ (ต่อ)
 เมื่อหุ่นยนต์เดินไปเจอกับสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายอีกครั้ง เซนเซอร์ซ้ายจะตรวจจับ โดยส่งแสงอินฟราเรดไปกระทบกับสิ่งกีดขวาง

รูปที่ 4.5 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์(ต่อ)
 หุ่นยนต์หลบหลีกออกจากขวาประมาณ 20 องศาอีกครั้ง และทำการเดินหน้า
 ต่อไปเรื่อยๆจนกว่าจะพบกับสิ่งกีดขวางอีกครั้ง

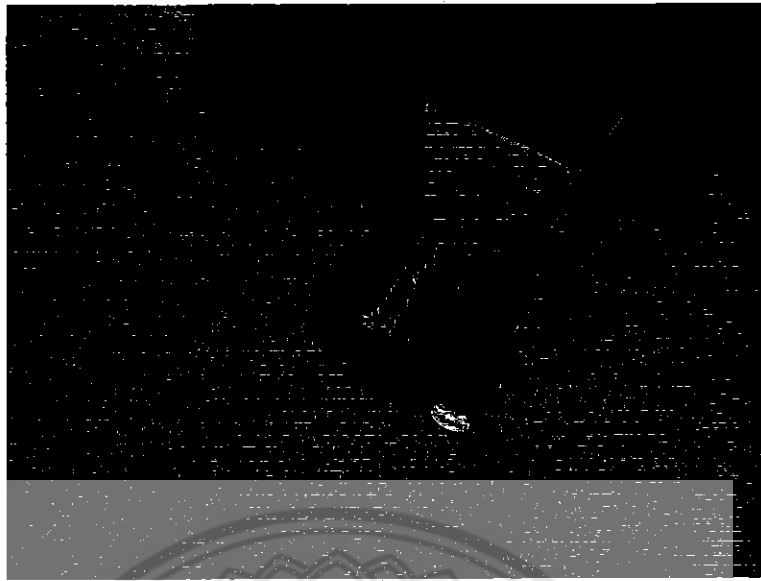
4.2 การทดลองที่ 2 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านขวาของหุ่นยนต์

รูปที่ 4.6 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านขวาของหุ่นยนต์
ทำการปล่อยให้หุ่นยนต์ออกเดิน โดยให้เดินเข้าหาสิ่งกีดขวางด้านขวามือ

รูปที่ 4.7 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านขวาของหุ่นยนต์ (ต่อ)
เมื่อหุ่นยนต์เดินไปเจอกับสิ่งกีดขวางด้านขวา เซนเซอร์ขวาจะตรวจจับโดยส่งแสง
อินฟราเรดไปกระทบกับสิ่งกีดขวาง

รูปที่ 4.8 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านขวาของหุ่นยนต์ (ต่อ)

ไมโคร โพรเซสเซอร์สั่งการไปที่วงจรถับมอเตอร์เพื่อให้หุ่นยนต์หลบหลีกไปทางด้านซ้ายประมาณ 20 องศา และเมื่อหลบสิ่งกีดขวางทางด้านขวามันหันระยะเซนเซอร์ตรวจจับแล้ว ไมโคร โพรเซสเซอร์จึงสั่งการไปที่วงจรถับมอเตอร์เพื่อสั่งให้มอเตอร์หมุนเดินขึ้นหน้าต่อไป

รูปที่ 4.9 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านขวาของหุ่นยนต์ (ต่อ)

เมื่อหุ่นยนต์เดินไปเจอกับสิ่งกีดขวางทางด้านขวาอีกครั้ง เซนเซอร์ซ้ายจะตรวจจับ โดยส่งแสงอินฟราเรดไปกระทบกับสิ่งกีดขวาง

รูปที่ 4.10 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านขวาของหุ่นยนต์ (ต่อ)
หุ่นยนต์หลบหลีกออกจากซ้ายประมาณ 20 องศาอีกครั้ง และทำการเดินหน้า
ต่อไปเรื่อยๆจนกว่าจะพบกับสิ่งกีดขวางอีกครั้ง

4.3 การทดลองที่ 3 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า,ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์

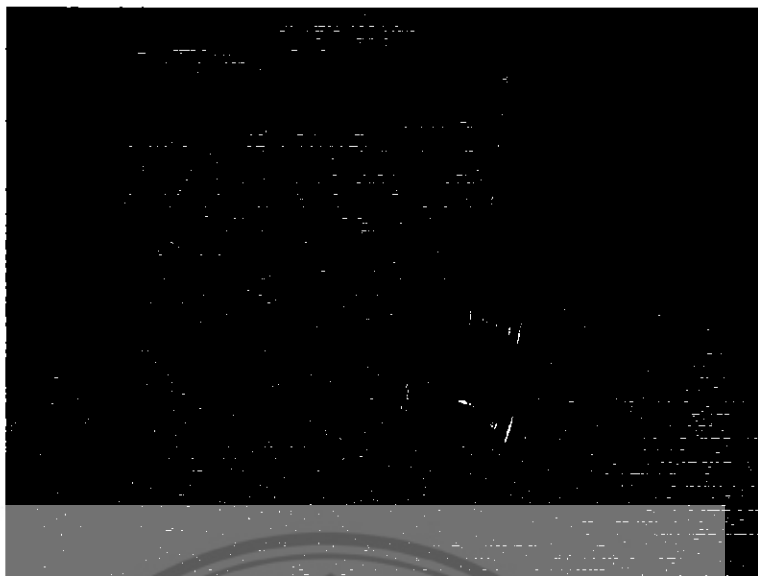
รูปที่ 4.11 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า,ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์
ทำการปล่อยให้หุ่นยนต์เดินหน้าไปเรื่อยๆ

รูปที่ 4.12 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ)
หุ่นยนต์เดินหน้าไปจนเจอกับสิ่งกีดขวางที่อยู่ด้านหน้า เซนเซอร์หน้าก็จะตรวจจับ โดยส่ง
แสงอินฟราเรดออกไปกระทบกับสิ่งกีดขวาง

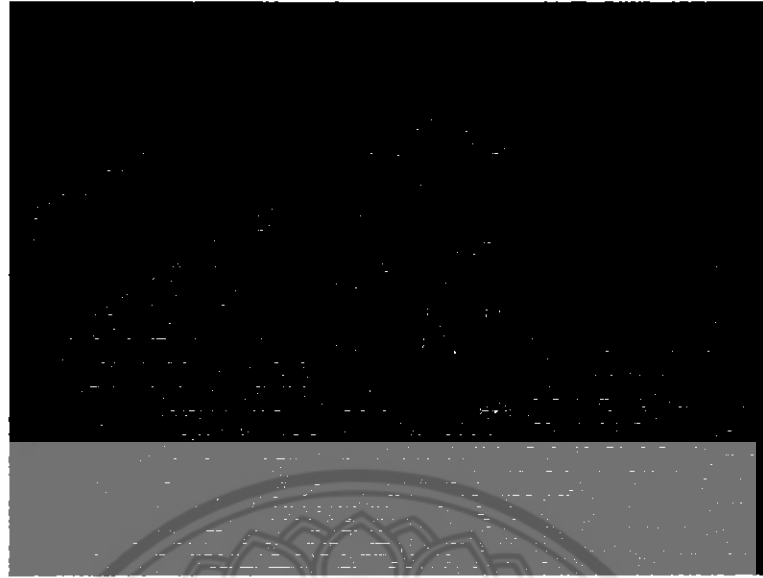
รูปที่ 4.13 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์ (ต่อ)
จากนั้นไมโคร โพรเซสเซอร์จะสั่งการไปที่วงจรถับมอเตอร์เพื่อสั่งให้หุ่นยนต์เดินถอยหลัง
มาประมาณ 30 เซนติเมตร

รูปที่ 4.14 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ)
จากนั้นจึงสั่งการให้หุ่นยนต์ทำการหมุนไปทางขวาต่อทันทีประมาณ 20 องศา ถ้าหากไม่มี
สิ่งกีดขวางหุ่นยนต์ก็จะทำการเดินหน้าหลบออกไปได้

รูปที่ 4.14 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ)
แต่ถ้าหากหมุนหลบไปแล้วยังเจอกับสิ่งกีดขวางด้านขวาอีก เซนเซอร์ก็จะตรวจจับ
ทันที

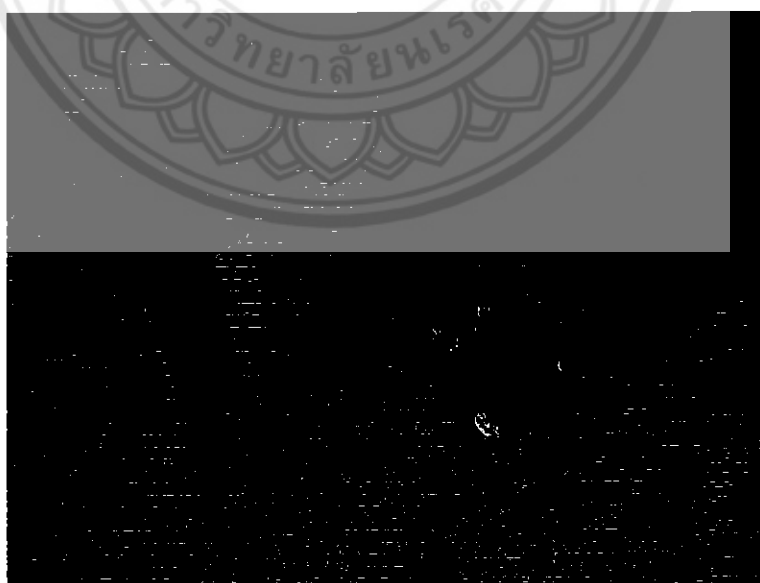
รูปที่ 4.15 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ)
 จากนั้น ไมโคร โพรเซสเซอร์ก็จะสั่งการ ไปที่วงจรถับมอเตอร์เพื่อสั่งให้หุ่นยนต์หมุน
 กลับมาทางด้านซ้ายทันทีประมาณ 40 องศา ถ้าหากไม่มีสิ่งกีดขวางหุ่นยนต์ก็จะเดินหน้าต่อไป

รูปที่ 4.16 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ)
 แต่ถ้าหากว่ายังมีสิ่งกีดขวางอยู่ทางด้านซ้ายอีกเซนเซอร์จะตรวจจับทันที

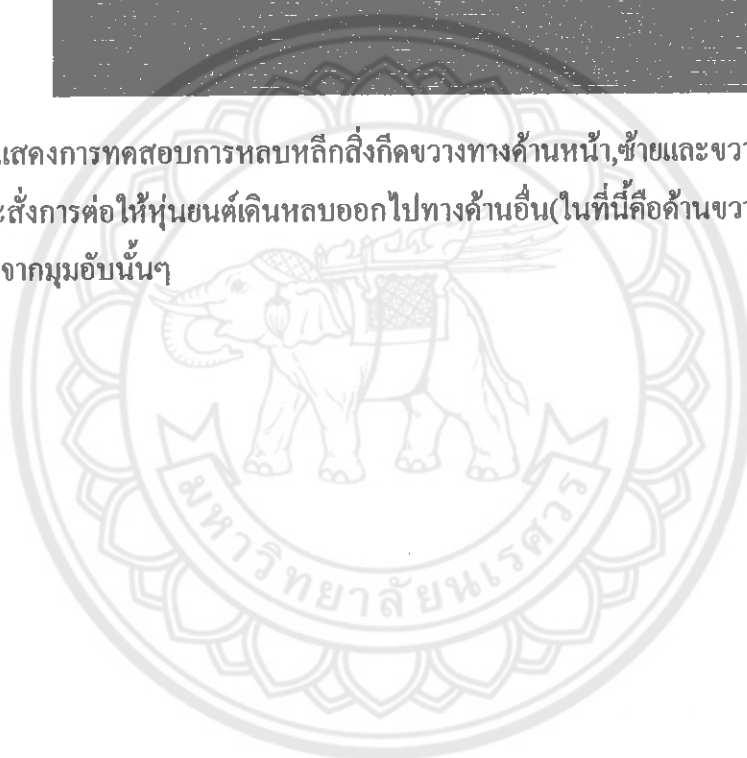
รูปที่ 4.17 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางค้ำหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ)
ไมโคร โพรเซสเซอร์ก็จะสั่งการ ไปที่วงจรมอเตอร์เพื่อสั่งให้หุ่นยนต์หมุนกลับมา
ทางค้ำขวาทันทีประมาณ 20 องศา

รูปที่ 4.18 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางค้ำหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ)
และไมโคร โพรเซสเซอร์ก็จะสั่งการต่อทันทีไปที่วงจรมอเตอร์เพื่อสั่งให้หุ่นยนต์เดิน
ถอยหลังออกมาอีกประมาณ 30 เซนติเมตร

รูปที่ 4.19 แสดงการทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์(ต่อ)
และสั่งการต่อให้หุ่นยนต์เคลื่อนหลบออกไปทางด้านอื่น(ในที่นี้คือด้านขวา) เพื่อเดินออกมา
ให้หลุดออกจากมุมอับนั้นๆ

บทที่ 5

สรุปผลการทดลอง

5.1 วิเคราะห์ผลการทดลอง

การทดลองที่ 1 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์

การทดสอบในตอนนี้เป็นการทดสอบการทำงานของเซนเซอร์ตัวซ้าย ซึ่งเมื่อหุ่นยนต์เดินหน้าไปจนเจอกับสิ่งกีดขวางที่อยู่ที่อยู่ทางด้านซ้าย เซนเซอร์ซ้ายก็จะทำการตรวจจับ โดยส่งแสงอินฟราเรดไปกระทบกับสิ่งกีดขวางนั้น และจะได้ค่าออกมาค่าหนึ่งส่งไปยัง ไมโคร โพรเซสเซอร์ เพื่อทำการประมวลผลจากเงื่อนไขในตัวโปรแกรมและสั่งการต่อไปยังวงจรมอเตอร์เพื่อสั่งให้มอเตอร์หมุนกลับไปทางด้านขวาทันทีสิ่งกีดขวางและเดินหน้าต่อไป

การทดลองที่ 2 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านขวาของหุ่นยนต์

การทดสอบในตอนนี้เป็นการทดสอบการทำงานของเซนเซอร์ตัวขวา ซึ่งเมื่อหุ่นยนต์เดินหน้าไปจนเจอกับสิ่งกีดขวางที่อยู่ที่อยู่ทางด้านขวา เซนเซอร์ขวาก็จะทำการตรวจจับ โดยส่งแสงอินฟราเรดไปกระทบกับสิ่งกีดขวางนั้น และจะได้ค่าออกมาค่าหนึ่งส่งไปยัง ไมโคร โพรเซสเซอร์ เพื่อทำการประมวลผลจากเงื่อนไขในตัวโปรแกรมและสั่งการต่อไปยังวงจรมอเตอร์เพื่อสั่งให้มอเตอร์หมุนกลับไปทางด้านซ้ายจนทันสิ่งกีดขวางและเดินหน้าต่อไป

การทดลองที่ 3 การทดสอบการหลบหลีกสิ่งกีดขวางทางด้านหน้า, ซ้ายและขวาของหุ่นยนต์

การทดสอบนี้เป็นการทดสอบเมื่อเวลาที่หุ่นยนต์เดินเข้า ไปยังมุมๆหนึ่ง ซึ่งมีหลายๆแบบและให้หุ่นยนต์สามารถแก้สถานการณ์เดินหลบออกมาจากมุมนั้นๆ ได้ โดยเริ่มจากปล่อยให้หุ่นยนต์เดินหน้าไปเจอกับสิ่งกีดขวางด้านหน้าเซนเซอร์หน้าก็จะตรวจจับได้ ไมโคร โพรเซสเซอร์จะสั่งการให้หุ่นยนต์เบี่ยงหลบไปทางด้านขวาทันทีประมาณ 20 องศา แต่ถ้าหากว่าทางด้านขวาที่หุ่นยนต์หมุนกลับไปยังมีสิ่งกีดขวางอยู่อีกเซนเซอร์ขวาก็จะตรวจจับพบทันที และ ไมโคร โพรเซสเซอร์ก็จะสั่งการให้หุ่นยนต์หมุนกลับมาทางด้านซ้ายทันทีประมาณ 40 องศาเพื่อหลบออกจากมุมนั้นให้ได้ แต่ถ้าหากด้านซ้ายที่หมุนกลับมายังมีสิ่งกีดขวางอยู่อีกเซนเซอร์ซ้ายก็จะตรวจจับ ไมโคร โพรเซสเซอร์ก็จะสั่งการให้หุ่นยนต์หมุนกลับมาทางด้านขวาอีกทีประมาณ 20 องศาแล้วสั่งให้หุ่นยนต์เดินถอยหลังออกมาในทันทีแล้วเบี่ยงหลบไปทางด้านอื่นทันที(เบี่ยงไปทางด้านขวา)เพื่อให้พ้นจากมุมนั้นให้ได้

5.2 สรุปขั้นตอนการทำงานของหุ่นยนต์หลัก

หลักการการทำงานของหุ่นยนต์เมื่อเราทำการเปิดสวิตช์ บอร์ด ไมโคร โพรเซสเซอร์ จะทำการประมวลผลจากตัวโปรแกรมที่เราบรรจุลงในชิพ AT89C52 โดยหุ่นยนต์จะหยุดนิ่งสักครู่หนึ่ง หลังจากทำการเปิดสวิตช์แล้ว หลังจากนั้นไมโคร โพรเซสเซอร์ จะสั่งให้หุ่นยนต์เดินหน้าไปเรื่อยๆ จนกว่าจะพบกับสิ่งกีดขวาง เมื่อหุ่นยนต์เดินหน้าไปพบกับสิ่งกีดขวางที่อยู่ทางด้านซ้ายของหุ่นยนต์ เซ็นเซอร์ซ้ายของหุ่นยนต์ก็จะทำการตรวจจับ โดยส่งแสงอินฟราเรด ไปกระทบกับวัตถุและสะท้อนกลับมายังตัวรับแสงอินฟราเรด จากนั้นไมโคร โพรเซสเซอร์ ก็จะได้รับค่าจากเซนเซอร์แล้วจึงทำการประมวลผลแล้วสั่งการ ไปยังวงจรถับมอเตอร์ เพื่อสั่งให้หุ่นยนต์ทำการเลี้ยวขวาไปประมาณ 20 องศา เพื่อหลบให้พ้นจากสิ่งกีดขวางที่อยู่ทางด้านซ้าย เช่นเดียวกันเมื่อหุ่นยนต์เดินมาเจอสิ่งกีดขวางที่อยู่ทางด้านขวา เซ็นเซอร์ขวาของหุ่นยนต์ก็จะทำการตรวจจับ โดยส่งแสงอินฟราเรด ไปกระทบกับวัตถุและตรวจจับการสะท้อนกลับมายังตัวรับแสงอินฟราเรด จากนั้นไมโคร โพรเซสเซอร์ ก็จะได้รับค่าจากเซนเซอร์แล้วจึงทำการประมวลผลแล้วสั่งการ ไปยังวงจรถับมอเตอร์ เพื่อสั่งให้หุ่นยนต์ทำการเลี้ยวซ้ายไปประมาณ 20 องศา เพื่อหลบให้พ้นจากสิ่งกีดขวางที่อยู่ทางด้านขวา เมื่อหุ่นยนต์เดินมาเจอกับสิ่งกีดขวางทางด้านหน้าของหุ่นยนต์ เซ็นเซอร์หน้าของหุ่นยนต์ก็จะทำการตรวจจับ โดยส่งแสงอินฟราเรด ไปกระทบกับวัตถุและสะท้อนกลับมายังตัวรับแสงอินฟราเรด จากนั้นไมโคร โพรเซสเซอร์ ก็จะได้รับค่าจากเซนเซอร์แล้วจึงทำการประมวลผลแล้วสั่งการ ไปยังวงจรถับมอเตอร์ เพื่อสั่งให้หุ่นยนต์ทำการถอยหลังมาประมาณ 30 เซนติเมตร และทำการเลี้ยวไปทางขวาไปประมาณ 20 องศา เป็นลำดับแรกก่อน จากนั้นเมื่อทางขวาไม่มีสิ่งกีดขวาง หุ่นยนต์ก็จะทำการเดินหน้าต่อไป แต่ถ้าหากว่ามีสิ่งกีดขวางทางด้านขวาอยู่ เซ็นเซอร์ขวาก็จะตรวจจับแล้วส่งค่าไปยังไมโคร โพรเซสเซอร์ จากนั้นไมโคร โพรเซสเซอร์ ก็จะสั่งการให้หุ่นยนต์ทำการเลี้ยวกลับมาทางด้านซ้ายในทันทีเป็นมุม ประมาณ 40 องศา เพื่อทำการหลบออกจากสิ่งกีดขวางให้ได้ แต่ถ้าหากด้านซ้ายยังมีสิ่งกีดขวางอยู่อีก ไมโคร โพรเซสเซอร์ ก็จะสั่งการให้หุ่นยนต์ทำการเลี้ยวกลับมาทางด้านขวาประมาณ 20 องศา และทำการถอยหลังออกมาทันทีอีกประมาณ 30 เซนติเมตร และสั่งให้หุ่นยนต์เลี้ยวหลบไปทางขวาอีกประมาณ 20 องศา เพื่อทำการเลี้ยวหลบสิ่งกีดขวางและทำการเดินหน้าต่อไป

5.3 ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ปัญหาที่พบในการทำโครงการนี้ มีดังต่อไปนี้ คือ

1) เซ็นเซอร์แต่ละตัว มีระยะตรวจจับค่อนข้างจำกัด ทำให้ประสิทธิภาพในการหลบหลีกของตัวหุ่นไม่สูงนัก และตัวเซ็นเซอร์มีความไวต่อแสงธรรมชาติ ทำให้มีความผิดพลาดในการตรวจจับเกิดขึ้น

2) มอเตอร์แต่ละตัววิ่งด้วยความเร็วไม่เท่ากัน ทำให้เมื่อสั่งให้หุ่นวิ่งตรงไปข้างหน้า อาจจะวิ่งไม่เป็นเส้นตรงได้

แนวทางการแก้ไข

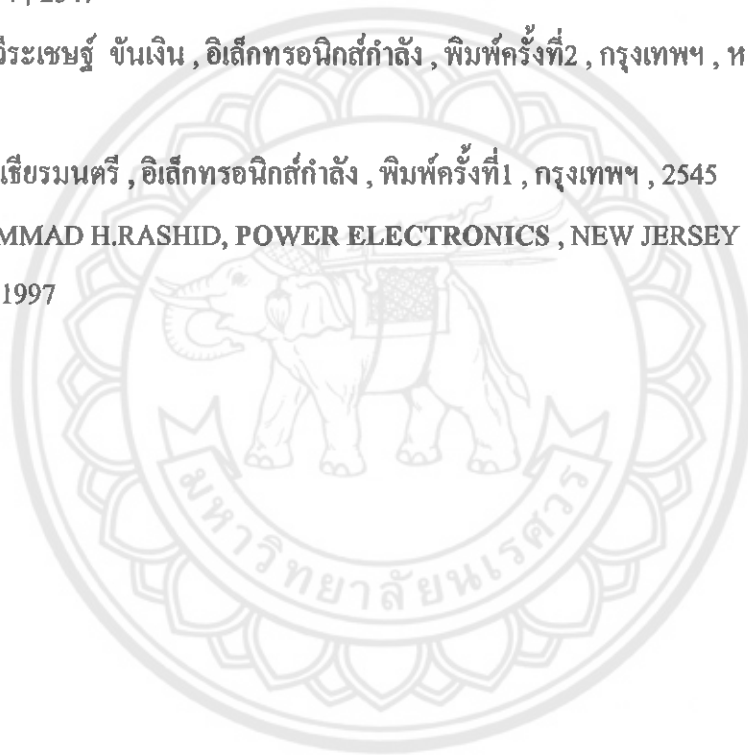
- 1) ใช้เซ็นเซอร์อินฟราเรดที่มีระยะการตรวจจับไกลขึ้น หรือเปลี่ยนไปใช้เซ็นเซอร์ชนิดอื่น
- 2) ใช้การปรับตั้ง (Calibrate) ให้มอเตอร์ทั้งสองตัวมีการหมุนด้วยความเร็วที่เท่ากัน

5.4 ข้อเสนอแนะ

หากจะนำไปพัฒนาต่อให้หุ่นมีการทำงานที่ดีขึ้น เช่น ตัดสินใจในการเคลื่อนที่แบบอัตโนมัติได้ดีขึ้น สามารถเคลื่อนที่เข้าสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า รับน้ำหนักโหลดได้มากขึ้น อาจจะดำเนินการพัฒนาต่อในส่วนของการคิดวงจรตรวจจับวัตถุเพิ่มเติม หรือเพิ่มภาครับสัญญาณวิทยุที่ส่งมาจากเป้าหมายเพื่อให้หุ่นเคลื่อนที่หลบหลีกสิ่งกีดขวางและเข้าหาเป้าหมายนั้น หรือเพียงอนุกรมแบตเตอรี่ให้มีแรงดันสูงขึ้น เพื่อให้สามารถรับน้ำหนักโหลดได้มากขึ้น เพราะมอเตอร์ที่ใช้ในตัวหุ่นเป็นมอเตอร์ที่ใช้แรงดันได้ถึง 24 V แต่ในโครงการนี้ใช้แรงดันเพียง 12 V ก็สามารถทำได้ตามแต่แนวทางของผู้นำไปพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] วรพจน์ กรแก้ววัฒนกุล , ชัยวัฒน์ ลิ้มพรจิตรวิทย์ , เรียนรู้และปฏิบัติการไมโครคอนโทรลเลอร์ MCS-51 , พิมพ์ครั้งที่1 , กรุงเทพฯ , หจก.วีเจ พรินติ้ง
- [2] ผศ. ชีรวัฒน์ ประกอบผล , การประยุกต์ใช้งานไมโครคอนโทรลเลอร์ , พิมพ์ครั้งที่6 , กรุงเทพฯ , 2546
- [3] ผศ. อุทัย สุขสิงห์ , ไมโครโพรเซสเซอร์และไมโครคอนโทรลเลอร์ MCS-51 , พิมพ์ครั้งที่1 , กรุงเทพฯ , 2547
- [4] รศ.ดร. วีระเชษฐ ชันเงิน , อิเล็กทรอนิกส์กำลัง , พิมพ์ครั้งที่2 , กรุงเทพฯ , หจก.วีเจ พรินติ้ง , 2547
- [5] สุระพล เขียวมนตรี , อิเล็กทรอนิกส์กำลัง , พิมพ์ครั้งที่1 , กรุงเทพฯ , 2545
- [6] MUHAMMAD H.RASHID, POWER ELECTRONICS , NEW JERSEY : PRENTICE HALL, 1997

ภาคผนวก

Source Code

```
ORG 0000H
LJMP INIT
INIT: MOV P1,#0FFH
      MOV P2,#0FFH
      MOV P3,#0FFH
      CLR A
      MOV P0,A
      LCALL DELAY_1S

MAIN: JB P3.2,MAIN1
      LCALL RR

MAIN1: JB P3.3,MAIN2
       LCALL REW
       LCALL RR
       JB P3.4,MAIN2
       LCALL LL1
       JB P3.2,MAIN2
       LCALL RR
       LCALL REW
       LCALL RR

MAIN2: JB P3.4,MAIN3
       LCALL LL

MAIN3: JNB P3.2,MAIN
```

JNB P3.3,MAIN

JNB P3.4,MAIN

LCALL FF

SJMP MAIN

RET

RR: SETB P0.3

CLR P0.4

CLR P0.6

SETB P0.7

LCALL DELAY_100MS

LCALL DELAY_100MS

CLR A

MOV P0,A

RET

LL: CLR P0.3

SETB P0.4

SETB P0.6

CLR P0.7

LCALL DELAY_100MS

LCALL DELAY_100MS

CLR A

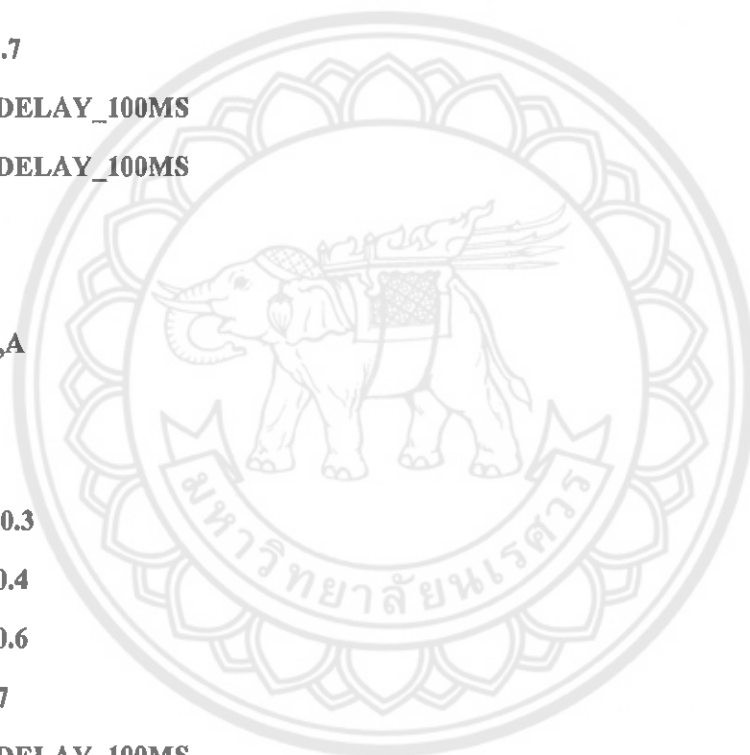
MOV P0,A

RET

LL1: CLR P0.3

SETB P0.4

SETB P0.6

CLR P0.7

LCALL DELAY_100MS

LCALL DELAY_100MS

LCALL DELAY_100MS

LCALL DELAY_100MS

CLR A

MOV P0,A

RET

FF: CLR P0.3

SETB P0.4

CLR P0.6

SETB P0.7

LCALL DELAY_10MS

CLR A

MOV P0,A

RET

DELAY_1MS: MOV R6,#0E6H

DELAY_1MS_1: NOP

NOP

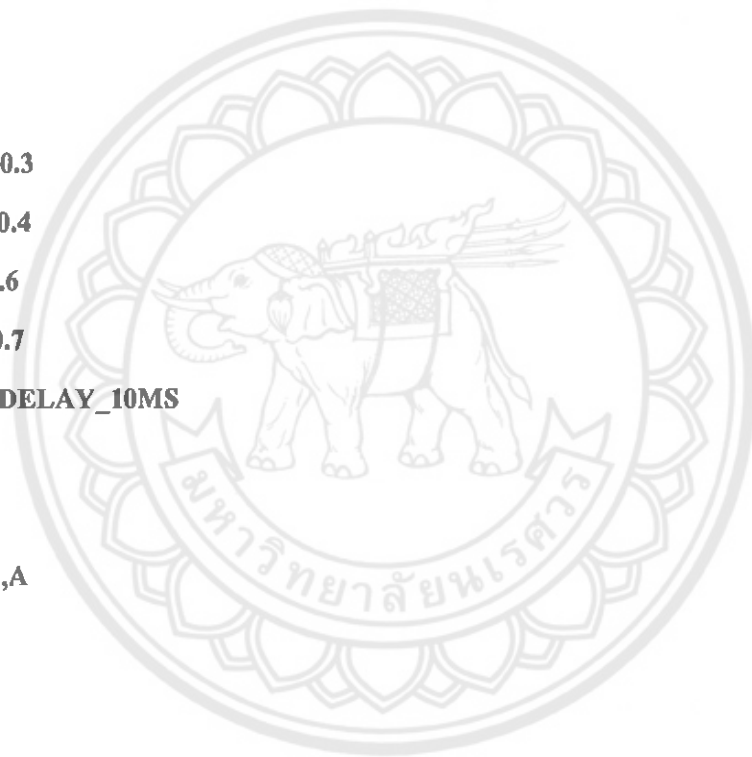
DJNZ R6,DELAY_1MS_1

RET

DELAY_10MS: MOV R7,#010

DELAY_10MS_1: MOV R6,#0E6H

DELAY_10MS_2: NOP

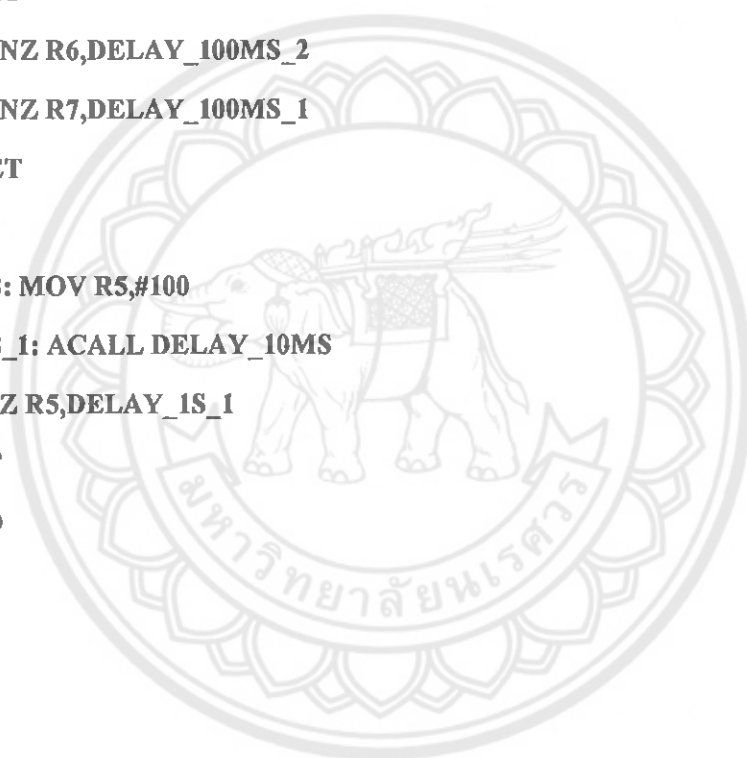


```
NOP
DJNZ R6,DELAY_10MS_2
DJNZ R7,DELAY_10MS_1
RET
```

```
DELAY_100MS: MOV R7,#100
DELAY_100MS_1: MOV R6,#0E6H
DELAY_100MS_2: NOP
```

```
NOP
DJNZ R6,DELAY_100MS_2
DJNZ R7,DELAY_100MS_1
RET
```

```
DELAY_1S: MOV R5,#100
DELAY_1S_1: ACALL DELAY_10MS
DJNZ R5,DELAY_1S_1
RET
END
```


ประวัติผู้เขียนโครงการ

ชื่อ นาย ชนากร เขียวแก้ว

ภูมิลำเนา 25/1 ม.5 ต.หาดล้า อ.ท่าปลา จ.อุตรดิตถ์

ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนอุตรดิตถ์
- ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 5

สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail : octagonz@gmail.com

ชื่อ นาย เท็ดพิทักษ์ ประจง

ภูมิลำเนา 87/1 หมู่ 7 ต. คลองคะเชนทร์ อ.เมือง จ.พิจิตร

ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม
- ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 5

สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail : pupu_ee@hotmailmail.com